

Naročnina
za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno
v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostolpna pettina vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 5.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopisi
se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Po načrtu.

Voditelji sedanje parlamentarne opo-
zicije niso pričakovali svojega padca. Pa-
šiću se je zdelo naravnost nemogoče, da bi
mogel kdo drugi dobiti državne vaje v
roko in bolje voditi državo nego on. Za-
stopniki nasilne politike so bili uverjeni,
da je ni druge, višje, moralne sile na sve-
tu, ki bi mogla premagati nasilje in utreti
pot pravičnosti in zakonitosti v naši državi.

Ko pa se je to vendar zgodilo, so še
redno upali, da bodo javno mnenje, ki je
bilo proti njim in njihovi politiki, pridobi-
li zase in da bodo nahujskali prebivalst-
vo. Tako so upali dokopati se polagoma
zopet do prejšnjega položaja. Predvsem so
se posluževali svojega plačanega ča opis-
ja, ki je po enotni direktivi dan za dnem
napadalo novo vlado. Od zloglasnega Cic-
varičevega »Beogradskega dnevnika«
preko ljubljanskega »Jutra« do Pribičevićeve
»Reči« in glasila dr. Lazice Markovića
»Samouprave«, vse opozicijske časopise
je po enem in istem taktu dan za dnem
lajnal iste melodije. Ničesar jim ni bilo
prav. Kar je prejšnji režim leta in leta za-
nemaril, to naj bi bila sedanja vlada izvr-
šila kar v 14 dneh! Ko je izvršila še-le
prve ukrepe, da popravi krivice prejšnje
vlade, je že odmevalo iz nasprotnega go-
zda, da dela sedanja vlada — nasilje. Da
bi to izgledalo vsaj malo verjetno, naj bi
poskrbeli aranžerji vsesokolskega zleta v
Zagrebu in izzvali incidente. Saj je Zagreb
za to prav primerno mesto. Pa so se tudi
tudi urezali! Vladni organi niso trpeli nobe-
nega nasilja, tako da do resnih incidentov
kljub streljanju nekaterih Sokolov sploh
ni prišlo. Pašić pa naj bi končno izbil so-
du dno. In Pašić je govoril, pa brez —
odmeva.

Ljudstvo po celi državi je toliko trpe-
lo, da se takim naivnim poizkusom samo
smeji. Da bi ljudje bili volje polagati svoje
tlinke pod nogo nasilnikov, ako Pašić iz-
pregovori par omlednih public, to si mo-
rejo domisljati pač samo ljudje z absoluti-
stičnimi nagoni, ki ne poznajo ljudske du-
še. In uspeh vseh teh poizkusov? Pred-
sednik narodne skupščine odhaja na daljši
dopust. Kdor ve, kakšno vlogo da igra
predsednik narodne skupščine, ta bo tudi
vedel, da se more govoriti kvečjemu o kri-
zi v glavih Pašićeve in Pribičevićeve opo-
zicije.

Vlada je samozavestna in izvaja brez
veliko govorenja neomajno svoj načrt.
Dobila je v parlamentu ogromno večino,
kakor še nobena prejšnja vlada in tako
dokazala, da je parlamentarna vlada. Od-
godila je parlament, da dobi časa zapozi-
tivo delo, da si ustvari aparat, s katerim
bo mogla delati, in pripravi najpotrebnejše
zakonske načrte. Saj ni ničesar našla, ko
je nastopila. Gospoda, ki živja sedaj gre-
nak kruh opozicije, ni imela časa za pozi-
tivno delo, ona je mesto zakonskih načrtov
pripravljala samo taktične načrte, kako bi
se s silo vzdržala, trošila je državni denar
in zapustila skoro prazne blagaine.

Nova vlada je na svoji seli 20. t. m.
obravnavala svoj prvi zakonski predlog,
zakon o pobijanju korupcije. Ni to slučaj,
da je prav ta načrt najprej izdelala. Saj
je njen namen, da ustvari najprej možnost
za konsolidacijo razdrapane državne upra-
ve, ki je prvi pogoj za resno in uspešno
nadaljnje delo. V ta namen je pa bilo tre-
ba ubiti korupcijo. Pristaši bivše vlade
našljali in korupcije so se tega zakona naj-
bolj bali. Vedeli so, da pride in jim izpod-
reže korenine. Da bi ta svoj strah prikrili
in v javnosti vzbudili mnenje, da se jim
ga ni treba bati, so sami skrpucali tak za-
konski predlog, ki pa bi jim ne bil neva-
ren, če bi bil sprejet. Pa so bili prepozni,
ker jih je vlada s svojim predlogom pre-
hitela.

V javnosti se vedno bolj utrjuje mi-
šljenje, da dela opozicija svoje silne, pa
brezupne poizkuse proti vladi zato, ker se
boji. Strah pred zakonom o pobijanju ko-
rupcije! Mi vladni predlog iz srca po-
zdravljamo in smo prepričani, da bo vlada
dosegla ž njim svoj namen. Temu ukre-
pu vlade bodo sledili drugi, ki jih bo vse
vsa poštena javnost z veseljem pozdrav-
ljala, brez ozira na klevete korupcioni-
stov, ki bodo povsod iskali dlake, kakor
da bi se »tigrice ubijali z dlako. En sam

up jim še brli in to je Radić. Vsako nje-
govo besedo polagajo na tehtnico in kakor
pes na meseni griljaj čakajo, kdaj in kako
bo govoril gostobesedni g. Radić, da bi

Položaj vlade se čedaljebolj utrjuje.

LJUBA JOVANOVIĆ ODPOTOVAL NA DOPUST. — RADIKALI POBITI.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Predsed-
nik narodne skupščine Ljuba Jovano-
vić odpotuje v soboto na daljši dopust.
Najprej bo obiskal Hrvatsko Primorje. Ni
se še odločil, kje bo stalno ostal. Na vsak
način bo obiskal svoj volilni okraj v južni
Dalmaciji. Za časa njegove odsotnosti ga
bo nadomestoval prvi podpredsednik Ba-
kić, ki ga bo zastopal na svečanostih v Sur-
dulici in Peči. To potovanje je karakteri-
stično z ozirom na sedanji politični polo-
žaj. Posebno se sklepa iz tega, da je polo-
žaj vlade popolnoma čvrst. Vlada je pre-
brodila dobro zamišljene intrige in agita-
cijo Pašić-Pribičevićeve klike. Sedaj se na-
haja v trdnem položaju, ki ga ne morejo

Posledica Pašićevega govora.

PASIĆ VLADO SAMO UTRDIL. — RADIKALI IŠČEJO NOVIH POTOV.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) O Paši-
ćevem govoru na predvečernjem shodu
se v radikalnih glasilih mnogo piše. Zuna-
nji vtis je, da je Pašić ostarel in da ni več
oni Pašić, kot je bil pred leti. Tudi na nje-
govo bližje okolico je ta govor napravil
vtis, da je Pašić postal nemogoč. Vendar
pa je njegova okolica zato, da bi jo za-
pustil, obžaluje pa, da bi jo zapustil v ta-
kem stanju. V vrstah onih radikalov, ki so
smrtni Pašićevo stališče za nevarno, češ
da more dovesti do nesoglasij med krono

Vlada odkriva korupcijo pod prejšnjim režimom

KAKO SO STEBRI BIVŠEGA REZIMA PLENILI DRŽAVNO BLAGAJNO. —
PREJŠNJI REŽIM JE ZAPRAVIL VSE KREDITE, NAMENJENE ZA POŠKODO-
VANCE PO NEZGODAH.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Pomočnik
bivših demokratsko-radikalnih ministrov
za socialno politiko Peter Protić je, kakor
se je dognalo, vzel samo od pravosodnega
ministrstva 51.600 Din na račun sodelova-
nja v raznih komisijah, v katerih večino-
ma sploh ni sodeloval. Nadalje so v mini-
strstvu za socialno politiko dognali, da je
ta stebel bivšega režima vzel predujma v
višini 10.000 Din, dasiravno je imel pra-
vico samo na 3000 Din. To zadevo je raz-
veljavila glavna kontrola. Ker je sigurno,
da je Protić oškodoval državo tudi dru-
god, je minister odredil preiskavo, njega
pa razrešil dolžnosti, in se bo proti njemu
postopalo po zakonskih predpisih.

Zaključek pogajanj z Italijo.

VLADA PO MOŽNOSTI POPRAVILA
NAPAKE PREJŠNJEGA REŽIMA.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Danes so
se v glavnem dokončala pogajanja z Ita-
lijo, ki so se pričela 14. februarja, in sicer
je glavno izvršila že prejšnja Pašić-Pribi-
čevićeva vlada. Izvršile se bodo samo še
nekateri formalnosti. V kolikor so se
mogle napake prejšnje Pašić-Pribičević-
ve vlade pri teh mednarodnih trgovinskih
pogajanjih popraviti, so se te velike na-
pake popravile. Danes je bila podpisana
konzularna pogodba, ki obsega splošne
pravice, potem poglavje o pravicah, po-
slih, jurisdikciji, o dediščinskih razpravah,
o pravicah parobrodov v pristaniščih tu-
jih držav itd. Konzularni pogodbi je pride-
jan zaključni protokol, v katerem je v
glavnem rešeno vprašanje znanega zaka-
na »Decreto lege«, vsled katerega sloven-
sko prebivalstvo ni smelo prodajati svojih
nepremičnin. Naša vlada je proti temu
protestirala, zato se nahaja v zaključnem
protokolu odredba, ki odreja, da se bo
to vprašanje rešilo s posebnim sporazu-
mom. Ravno tako je rešeno vprašanje o
naseljevanju delniških družb. Zmagalo je
naše stališče, da se namreč v coni 50 km
od meje ne more kupovati ne prodajati
premoženje brez posebnega dovoljenja.

mogli plašiti krono in srbski narod. To
veselje jim smemo privoščiti. Naj govore
in pišejo, vlada bo pa šla naprej po začr-
tani poti!

omagati nobene inscenirane intrige s strani
nasprotnikov. Z novim uradniškim apar-
tom, ki si ga vlada ustvarja, bo lahko v
redu izvršila svoj v deklaraciji naznačen
program. K tej sigurnosti vlade je veliko
pripomogel Pašićev govor, ki se po svoji
plemenski ostrosti ne razlikuje niti od nje-
govega govora v Bjelini, ki je zadal glavni
udarec Pašić-Pribičevićevi koaliciji, niti od
Radićevih govorov. Jovanovićevo potovanje
je v tem času, ko so radikali pripravljali
ponoven napad na vlado in so hoteli in sce-
nirati v državi nered, na radikale vplival
deprimirajoče, ker je s tem izpadla iz nji-
hovega načrta glavna agitacijska točka.

in radikalno stranko, je nastalo neugodno
razpoloženje, ker se bojijo, da je ta govor
sedanjo vlado popolnoma učvrstil, da je
sedaj celo ideja širše koalicije oz. koncen-
tracije za daljšo dobo potisnjena popolno-
ma v ozadje in da je Pašić s svojim govo-
rom prisilil radikalno stranko za daljši
čas v opozicijo, dasiravno to ni v njenih
namerah kot največji stranki v parlamen-
tu. Radikalni prvaki iščejo novih potov,
da se približajo sedanjim vladnim krogom.

Predpriprave za proračun za leto 1925-26.

Povečani krediti za narodno zdravstvo.

Belgrad, 26. avgusta. (Izv.) V vseh
ministrstvih se dela na novem proračunu
za leto 1925-26. Minister za narodno zdrav-
je je pregledal delo vseh odsekov, ki de-
lajo na proračunu, in je danes podpisal
proračunski predlog za to ministrstvo. —
Proračun je povečan, v kolikor so določe-
ne za nove bolnice, zdravilišča in druge
narodnozdravstvene institucije potrebne
postavke, za katere se Pašić in Pribičević
nista brigala in nista odobrila nobenih
kreditov.

Seja ministrskega sveta.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) — Danes
zvečer se je vršila pod predsedstvom pod-
predsednika dr. Antona Korošca seja mi-
nistrskega sveta. Na seji se je pred vsem
razpravljalo o carinskih tarifih. Ta carinska
tarifa, ki je bila izdelana od prejšnje vla-
de, je bila predmet dolge debate, ker se
mora razprava čimprej končati z ozirom
na pogajanja z Italijo in na predstojenja
trgovska pogajanja z Avstrijo. Poleg tega
se je razpravljalo o nekaterih resornih
stvarih, kakar je bila seja ob pol devetih
zaključena.

Konferenca male antante v Ljubljani.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Današnje
»Novosti« poročajo: 27. t. m. se sestanejo
v Ljubljani ministri za zunanje zadeve:
Beneš, Duca in Marinković. Na tem se-
stanku se bodo pretresavala vsa aktualna
mednarodna vprašanja, ki so bila na dnev-
nem redu na londonski konferenci. Ravno
tako bo pretresano rusko vprašanje. Mini-
stri se bodo sestali ob 4. uri zjutraj.
Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

21. avgusta 1924.

LJUBLJANSKA BORZA:
Vrednostni papirji:
Vojna odškodnina 117 (povpraševanje),
Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220 do
240, Merkantilna banka, Kočevje 115, Prva
hrvatska štedionica, Zagreb 915, Slavenska
banka 110 (ponudba), Strojne tovarne in li-
varne 150 do 200, Trboveljska premogokopna
družba 500 do 515, Združene papirnice, Vev-
če 123 do 145.

Produkti:
Trami od 4 do 13 m dolž. 8-8, 8-11, 11-11,
11-13, 13-16, 13-19, 16-19, 16-21, 19-24, 21-27,
34-29, fco meja, blago 460, trami monte, blago
450, — deske 20 mm od 16 naprej, fco meja,
blago 690 — deske III. fco meja, denar 610,
— remeljni 1/4, fco meja, blago 720, oglje vila-
no, fco meja, 1 vagon, denar 115, blago 118,
zaključki 115, drva suha bukova, fco meja, 1
vagon denar 32, blago 33, zaključki 32, suhe
gobe po vz. fco Ljubljana denar 54, laneno
seme, fco Ljubljana prov. Hr. Zagorje, Karlo-
vac, denar 685, blago 690, pšenica domača
stara par. Ljubljana, denar 425, 430, pšenica
domača nova par. Ljubljana denar 410, pšeni-
ca bačka par. Ljubljana blago 460, pšenica
bačka, fco post. Bačka, blago 385, pšenični
otrobi debeli po vz. par. Ljubljana denar 245,
koruza bačka par. Ljubljana blago 350, koro-
za Plata, brutto za netto, par. Ljublj. na potu,
blago 370, ječmen pivovarski, 65 kg par. Ljub-
ljana denar 450, grahovična semenska, fco
Ljubljana, blago 300, krompir domači nov,
fco naklad. postaja, denar 50, rž bačka 7/16 kg
fco Ljubljana blago 390, pšenična moka 0,
bačka par. Ljubljana, blago 640.

ZAGREBSKA BORZA.
(V oklepaju tečaji z dne 20. avgusta 1924.)
Devize in valute.
Italija 3.55—3.58 (3.5810—3.6110), Lon-
don 362 1/2—365 (362.90—365.90), New York
80 1/2—81 1/2 (80.05—81.05), Pariz 4.36—4.41,
Praga 2.40 1/2—2.43 1/2 (2.39—2.42), Dunaj
0.11315—0.11515 (0.1128—0.1148), Zürich
15.16—15.26 (15.18—15.28).

Vrednostni papirji.
Hrvatska Eskoptna banka, Zagreb 122
do 124, Hrv. slav. zem. hip. banka, Zagreb
114 do 115, Prva hrvatska štedionica, Zagreb
917 1/2, Slavenska banka, Zagreb 108, Dioničko
društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 110 do
115, Hrvat. slav. d. d. za industriju šečera
1030 do 1040, Našica 84, Slavonija 90 1/2 do 92,
Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana
480, Združene papirnice Vevče 120, Vojna od-
škodnina 119, 7 odstot. drž. invest. posojilo
63 1/2.

CURIŠKA BORZA.
(V oklepaju tečaji z dne 20. avgusta 1924.)
Belgrad 6.55 (6.55), Italija 23.42 (23.60),
London 23.90 (23.88), Newyork 533 (531),
Pariz 28.70 (28.80), Praga 15.95 (15.95), Du-
naj 0.007475 (0.0075).

DUNAJSKA BORZA.
Dunaj, 21. avgusta. (Izv.) Efekti: Zivno-
stenska banka 827.000, Alpine 395.000, Grei-
nitz 150.000, Trboveljska družba 444.000,
Leykam 189.000, Hrv.-slav. dež. hip. banka
53.000, Guttman 590.000, Mundus 800.000,
Slavex 218.000, Slavonija 79.500.
Devize: Belgrad 876.50, Kodanj 11.280,
London 318.700, Milan 3119, Newyork 70.935,
Pariz 3827, Varšava 13.550.
Valute: dolarji 70.460, angl. funt 316.900,
francoski frank 3820, lira 3115, dinar 876,
češkoslovaška krona 2112.

PRAŠKA BORZA.
Praga, 21. avgusta. (Izv.) Devize: Zagreb
42.—, Lira 150.—, Pariz 184 1/2, London 152.30,
Newyork 33.95.

stri bodo odpotovali v Ženevo na sestanek Lige narodov, na katerem se bo razpravljalo o razorožitvi Mažarske in Bolgarije. K tej vesti izvem, da točen datum sestanka v Ljubljani še ni določen. Na tem sestanku se bo razpravljalo o ruskem vprašanju v smislu deklaracije naglašene stališča sedanje vlade.

PODPREDSEDNIK HRSS V BELGRADU.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Danes je prispel v Belgrad podpredsednik HRSS, da izvrši nekatere intervencije pri raznih ministrstvih in da se pouči o položaju.

NALASČ IZZVANA STAVKA V BELGRAJSKI ELEKTRIČNI CENTRALI.

Belgrad, 21. avgusta. (Izv.) Včeraj bi morala nastopiti stavka v električni centrali v Belgradu. Takoj po razglasu te stavke je minister za socialno politiko odšel k upravitelju električne centrale in se poučil o vzroku. Dognalo se je, da je radikalna uprava delavcem brez vzroka odbila zahtevani povišek 37 %, in to ravno sedaj, dasiravno so zahtevali povišek že pred tremi meseci. Vidi se, da je radikalna uprava s tem očitno hotela uplívati na javno mišljenje proti vladi. Upravnik je dal ministru za socialno politiko odgovor, da je stavka naperjena proti sedanji vladi. Vsled takega odgovora je odredil minister proti upravniku preiskavo in se bo proti njemu postopalo po zakonskih predpisih.

Izvedba sklepov londonske konference.

Berlin, 21. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je izdelal na podlagi sklepov londonske konference več zakonskih načrtov, ki jih bo vlada predložila parlamentu. Med temi predlogi se nahaja pooblastitev za finančnega ministra, da sme izdati državne zadolžnice v znesku 800 milijonov mark, in pa zakonski načrt, da se izdajo železniške obligacije v znesku 11 milijard mark.

MILLERAND O HERRIOTOVIH POGODBAH.

Pariz, 21. avgusta. (Izv.) Bivši predsednik republike Millerand je z ozirom na londonsko konferenco izjavil, da obžaluje, da se vprašanje varnosti Francije na konferenci ni resneje pretresalo. Glede nameravane pogodbe z Rusijo je izjavil, da smatra, da bi bilo boljše, če bi se pogodba ne sklenila.

POSLEDICE REPARACIJ.

Pariz, 21. avgusta. (Izvir.) Listi poročajo, da namerava francoska vlada naročiti v Nemčiji velike količine transportnega materiala na reparacijske stroške. Zaradi teh naročil bi bilo v Franciji okoli 150 tisoč delavcev brez posla.

KONGRES ZA MEDNARODNO PRAVO.

Dunaj, 21. avgusta. (Izvir.) Danes so otvorili kongres za mednarodno pravo. Kongres je pozdravil minister vnanih zadev dr. Grünberger. Kongresa se udeležujejo številni diplomati vseh evropskih držav.

Italija.

NETAKTNE VLADNE ODREDBE OB MATTEOTTIJEVEM POGREBU.

Rim, 21. avgusta. (Izvir.) Ob prevozu Matteottijevega trupa je poleg orožnikov izvrševala varnostno službo tudi fašistovska milica. Še-le na zahtevo Matteottijeve vdove je notranji minister odredil odstranitev milice. V Fratta Polesine je pri dohodu trupa zastopal oblast komisar, ki je fašist. Dalje je vlada odredila, da se zastopniki državne oblasti oficijelno udeležijo pogreba. Vsled teh vladnih odredb so socialistični, republikanski in poplarski poslanci, ki so bili dospeli v Fratta Polesine, da se udeležijo Matteottijevega pogreba, v znak protesta že prejšnji dan zapustili Fratto in odpotovali v Milan.

MANIFESTACIJE V MILANU.

Milan, 21. avgusta. (Izv.) Včeraj dopoldne so delavci pred tukajšnjim pokopališčem pritrdili rdečo zastavo z Matteottijevo sliko na sredi. Kmalu se je zbrala velika množica ljudi, ki so ob vznjože zastave polagali vence in cvetje. Oblast je zastavo odstranila. A ljudje so še vedno polagali cvetje.

FAŠISTOVSKI NAPAD NA DELAVCE.

Rim, 21. avgusta. (Izvir.) Delavstvo podjetja Zamboni je 19. t. m. povodom prevoza Matteottijevega trupa v znak spoštovanja popoldne zapustilo delo. Naslednje jutro je delavstvo zopet redno prišlo na delo. Kmalu nato je vdrlo v podjetje krdele fašistov, ki so začeli psovati in napadati delavstvo. Posredovali so karabinierji, nakar so se fašisti odstranili.

ARETACIJE V NEAPLU.

Neapelj, 21. avgusta. (Izv.) Včeraj je došel semkaj nadzornik v notranjem ministrstvu Chiarini, da izvede preiskavo zaradi nedeljskih izgrediv. Ponoči so aretirali do 70 milčnikov, od katerih so jih 8 oddali v sodne zapore, ostale pa so pri-

tirali do 70 milčnikov, od katerih so jih držali na kvesturi.

NOVE SUMNJE V MATTEOTTIJEVEM PROCESU.

Rim, 21. avgusta. (Izv.) Opozicijsko časopisje vzdržuje domnevo, da so prenesli Matteottijevo truplo šele v zadnjem času na mesto, kjer so je sedaj našli. To pa zato, da bi se truplo našlo in bi se javno mnenje potem končno pomirilo. To sklepaajo najbolj iz dejstva, da se je Matteottijev jopič še-le sedaj našel na mestu, ki je bilo že preje opetovano preiskano. Istotako bi se bilo moralo truplo že prej najti. Med prebivalstvom se čimdalje bolj širi nezaupanje v delo sodišča samega.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Rim, 21. avgusta. (Izv.) Za jutri je sklican ministrski svet. Ministrski predsednik Mussolini bo poročal o zunanjem in notranjem položaju, notranji minister bo podal obsežno poročilo o notranjih dogodkih zadnjih dni in o dosedanjih vladnih ukrepih v svrhu normalizacije.

POTRES V TURKESTANU.

London, 21. avgusta. (Izv.) V provinci Jenghana (sovjetski Turkestan) je potres uničil 3 vasi. Okoli 900 ljudi je brez strehe.

Iz zunanje politike.

* Mac Donaldov načrt o preureditvi Društva narodov. Angl. min. predsednik I. R. Mac Donald je dovršil svoj načrt, ki zajamčuje mednarodno varnost in princip vrhovnega razsodišča v vseh spornih zadevah. Svoj načrt bo Mac Donald osebnopredložil na jesenskem zasedanju Društva narodov v Ženevi. Vsekakor pa bi imel ostati ta projekt v višjem stanju, dokler Nemčija ne vstopi v Društvo narodov. Mac Donald predvideva preustrojitve pravil Društva narodov v tem smislu, da se ženevska institucija spremeni v permanentno in efektivno organizacijo, sestoječo iz najodličnejših evropskih državnikov, katerim bi se pridružili nekaj vojaških izvedencev. Tako sestavljen novi svet Društva narodov bi šele izvajal sklepe plenarnih sej. Zaenkrat se bo Mac Donald omejil na manj obsežnejši načrt in bo poizkusil pridobiti delegacije za prisilno razsodišče v vseh mednarodnih sporih, ki bi utegnili ogroziti evropski mir. S tako izjavo Društva narodov upa Mac Donald vplivati na Francijo, naj evakuira Poruhrje pred potekom enega leta. Vendar pa Mac Donald ne misli opremiti Društva narodov z učinkujočo vojno silo. Angleski premijer polaga veliko važnost na bodoče zasedanje Društva narodov, zato bo osebnopredložil svoje načrte. Herriot mu je v Londonu obljubil, da bo njegove načrte podpisal, tako da bo postalo Društvo narodov sodnik v vseh evropskih sporih.

* Diplomatski uspeh Rusije na Kitajskem. Poslaniki sedmerih signatarnih sil, ki so l. 1910 o priliki bokserske vstaje podpisale protokol sporazuma, so izročili sovjetskemu zastopniku Karahanu v Pekingu kolektivno noto, v kateri priznavajo Rusiji pravico do starega poslaniškega poslopa.

* Sir Grey in liberalna stranka. Bivši zunanji minister Velike Britanije Viscount Grey of Fallodon je odločil radi svoje obojene bolezní vodstvo liberalne stranke v zgornji zbornici. Kot njegova naslednika se imenujeta lord Beauchamp in lord Zuckmaster.

Politične vesti.

+ Notranjepolitični nazori »Slovenskega naroda«. Glasilo starinskih naprednjakov meni, da je mogoče življenjska dejstva spraviti s sveta v razvijanjem starodavnih liberalnih teorij, ki danes niso več za nobeno rabo. Odkar imamo novo vlado, ne piše »Narode« drugih člankov kakor samo o »narodnem edinstvu«. V številki 190 razlaga n. pr. v uvodniku, da se politična borba Hrvatov in Slovencev v naši državi nikakor ne da primerjati z borbo Ircev ali pa narodov v bivši avstro-ogrski monarhiji, ker tam je šlo za borbo med tujimi narodi, pri nas smo pa en istokrvni narod. Bog ve, kaj bi »Narode« s tem rad dokazal? Da je borba Slovencev in Hrvatov neupravičena? Je boj, ker so razum skupnih interesov tudi različni, in ker se eni čutijo zapostavljene in so tudi v resnici zapostavljeni za drugimi. Mar ni sam Pašić v svojem belgrajskem govoru izjavil, da bi v naši državi ne smeli imeti vsi istih pravic (katerih tudi dejansko nimajo)? Potem je čisto vseeno, ali so to istokrvni ali ne istokrvni, istojezični ali ne istojezični narodi itd. To ne igra absolutno nobene vloge. Amerikanci so bili istokrvni in istojezični z Angleži in so se kljub temu od njih ločili, ker jim le-ti niso hoteli dovoliti finančne samostojnosti. Takih primerov je zgodovina vsa polna. Politično življenje se ne ozira na plemenske teorije, ki vrh tega po najnovejših raziskovanjih vse skupaj niso vredne počenega groša in so vse kaj drugega nego eksaktne. Slovenci in Hrvati hočemo biti kot dva samostojna naroda enakopravni z ostalimi Jugoslavnimi in živeti z njimi v eni državi samo po

svobodnem sporazumu, pa naj »Narode« potem razlaga kakršnekoli teorije o našem sorodstvu. Živi narodi se bodo razvijali po svojih immanentnih življenjskih zakonih in ne po postulatih in hipotezah »Slovenskega naroda«.

Beleške.

Strašno blamažo je doživelo »Jutro« v zadevi velikih županov za ljubljansko in mariborsko oblast. Mi smo takoj napovedali, da se bosta morala Baltič in Pirkmayer iz svojih mest posloviti, ker sta se izkazala kot popolnoma pristranska uradnika, eksponenta policajdemokratske stranke in se posebno kompromitirala po toleriranju orjunskega nasilstva. »Jutro« pa je na vse pretege zatrjevalo, da temu ni tako in nas hotelo postaviti na laž, ko je vlada nekoliko časa počakala, preden jima pošlje poslovilni dekret. To je »Jutro« tako okorajžilo, da je 20. t. m. pisalo, da njegova ljubljenska Baltič in Pirkmayer sploh ne bosta odstavljena, ampak bosta v Željavo tolažbo županov naprej, češ, »dejstvo je, da dekretov o izmenjavi velikih županov še ni, da isti tudi še podpisani niso in tudi ne bodo, kakor je »Slovenec« svoje bralce farbal. — In glej, že dan na to sta Baltič in Pirkmayer dobila »lauffpass!« Da to svojo veliko blamažo prikrije, je »Jutro« napisalo cel uvodnik o tem, kako je SLS zopet — prodala avtonomijo Slovenije. Ne bojte se, gospodje, Slovenija zavzema že danes po svojem zastopstvu v vladi in po vplivu svojih poslancev na smer in nadaljnji potek državne politike tak položaj, ki jo čezdaljebolj približuje dejanski avtonomiji, koje pravna oblika pride veliko preje, nego bo to policajdemokratom ljubilo.

Falzifikatoriji. »Jutro« trdi, da je objavilo govor ministra Sušnika ob otvoritvi IV. ljubljanskega velesajma tako, kakor je bil govorjen. Mi smo avtentično besedilo govora objavili včeraj. Kdor primerja »Jutrovo« privatno reprodukcijo od 16. t. m. in jo primerja z ministrovim govorom, bo takoj videl, da je »Jutro« govor ravno na najvažnejšem mestu falzificiralo, razen tega pa nekaj iz svojega dodalo. Potem seveda ni težko ministra napadati.

Zaradi blamaže jugoskokolov v Zagrebu se »Narode« še vedno ne more pomiriti. Zdej zahteva že diplomatske intervencije čehoslovaške vlade in čudno je, da ne apelira še na Društvo narodov v Ženevi. Če bi živel še car-batjuška, bi se gotovo tudi njemu pritožil. »Narode« pa bodi povedano, da soker že davno več ni nobena splošna slovenska narodna institucija, ampak da je danes izključno samo organizacija reakcionarne liberalne buržuazije med nekaterimi slovenskimi narodi — med Rusi, Ukrajinci, Bolgari in Poljaki pa itak nikoli ni nič pomenil in nikol ne bo. Specijelno pri nas pa je soker Pribičevićeva garda, ki se nič ne loči od orjune, in pomeni uniformirani duševni zastoj in nazadnjaštvo.

Časi se spreminjajo. Nekdaj in tudi še danes so imeli Sokoli v Sloveniji navado, da so zmerjali Orle s »Čuki«. V zadnji številki zagrebškega »Hrvata« pa je objavil Stjepan Radić članek o zletu »jugoslovan-skega Sokola«, v katerem imenuje »jugoslovan-ske« Sokole — čuke! Tako-le pravi: »Pribičevićevi batinaši smišliše, da sredinom kolovoza sazovu u Zagreb veliki slet svih jugoslovenskih čukova.« In zopet: »A kad jih (Čehe in Poljake) je pozvao u Zagreb jugoslovenski čuk, onda su prihvatili taj čukovski poziv.« Dalje: »Ali su se čukovi u tom prevarili.« — Tako se povračuje, kakor se daje.

»Slov. narode« in bolgarski teroristi. Glasilo vseh senilnih »naprednjakov« nam očita, da, če ne vidimo preko ograje, naj vsaj molčimo o stvarih, ki da so nam španska vas. Stvar je pa sledeča: Očitati smo »Slov. narode« na podlagi tozadevne-ga članka v »Trgovinskem glasniku«, da boljševiske nevarnosti na Balkanu ni in da je to le strah, ki ga vidijo pri nas kvečjemu purgarska omizja. Sedaj se pa sklicuje »Slov. narode« na uradno poročilo bolgarske brzogovne agencije, češ: Ali morda ni res, da se pripravljajo v Bolgariji boljše-viska revolucija? Ni dobro, da se starina iz Knafove ulice tako razburja, kadar ne vidi čez domače pianke. »Slov. narode« je menda prespal zadnjo revolucijo v Bolgariji in vse dogodke, ki so ji sledili do danes. Za njega je vsaka opozicija boljše-viska, razen Pašičeva opozicija. Njemu se niti ne sanja, da je razen boljševiskov tudi še kdo drugi v Bolgariji, ki se ga Cankov boji in zoper katerega mobilizira. »Slov. narode« je pozabil, da je svojčas poslal na Bled svojega urednika k Stamboliškemu, velikemu državniku in vodji bolgarske agrarne stranke. Zakaj neki tedaj ni imenoval Stamboliškega boljševiska? Ko bi »Sl. narode« vsaj molčal, kadar nič ne ve!

Kdor zna, pa zna. »Slovenski narode« ima modrijana, kateremu je poverjena naloga, da rešuje vprašanja višje vrste, ki so za običajne naprednjakarje pretežka. 20. avgusta t. l. so mu n. pr. naročili, naj odgoneta, zakaj »klerikalizem« po vojni tako silno narašča. To je res jako globok

problem, o katerem se da veliko lepega napisati. »Narodove« filozof ga je pa rešil skrajno enostavno. Takole pravi: »Vse klerikalne stranke obstoje iz ljudi, ki jih je zlobnal prva povojna leta socializem in ki so pričakovali, da se s pomočjo njihovih glasov takoj spremeni ves družabni red. Ker so pa te mase smatrale socializem za neko čudodelno formulo, ki more sanirati kritične razmere, ne da bi sodelovalo ljudstvo samo z intenzivnim produktivnim delom, ker se niso poglobile v misel socializma, so z enakim nerazumevanjem in površnostjo prejadrale iz socialističnih struj v klerikalno stranko. V tej stranki vidijo zadnjo oporo v svoji težnji za zboljšanjem gnetnega položaja. Zato je klerikalizem napredoval, zato je dosegel pri nas vrhunec moči in zato ga čaka tud neizbežen konec.« — Tako je mož kakor čarodej v cirkusu v enem stavku razvoz-ljal eno najvažnejših vprašanj naše dobe. Da se mu bo nekoliko bolj zasvetilo v glavi, mu povemo le to, da okrepitev klerikalizma (to imenuje namreč on klerikalizem) ni povojni pojav, ampak sega nazaj več desetletij pred svetovno vojno in da so med njegovimi motivi na prvem mestu čisto religiozni, socialni pa drugotni in zgolj posledični. Zdej naj pa »Narodove« filozof grunta sam naprej.

Dopisi.

Trbovlje. Nedeljska orlovska prireditelj je kljub slabemu vremenu izpadla nad vse pričakovanje. Po dohodu prvih dopoldanskih vlakov se je razvil od postaje lep sprevod z rudarsko godbo na čelu. Povsod med potjo proti Trbovljam so številni gledalci Orlom prijazno vzklikali in iz mnogih oken se je vspalo cvetje na sprevod. Sveta maša, ki bi se morala vršiti na prostem, se je vsled slabega vremena vršila v cerkvi, ki ni mogla objeti vseh udeležencev. Lepo je uspel prvi poskus ljudskega petja. S spremljevanjem rudarske godbe so peli vsi Orli, Orlice in naraščaj v veliko zadovoljnost vernikov lepo ubrano mašne pesmi. Vreme, ki se je dopoldne samo kisalo, se je popoldne docela skisalo. To pa naših vrlih Orlov ni ustrašilo, ravnokako pa tudi ne občinstva, ki je v nadvse pričakovanje obilnem številu napolnilo z zelenjem in mlaji okrašeno letno telovadišče pred »Društvenim domom«. Telovadba je izpadla prav zadovoljivo, čeprav je moralo vsled slabega vremena izpasti več zanimivih točk, predvsem iz atletike. Pa gledalci so bili vseeno prav zadovoljni in bratu dr. Puntarju od O. P. ki jih je navdušil s krepkimi besedami za vse dobro, ob koncu burno ploskalo. Bog živi!

Dnevne novice.

— Nastop novih velikih županov. Veliki župan g. Teodor Šporn je prevzel včeraj svoje posle, g. dr. Vodopivec pa nastopi svoje mesto menda danes.

— Novi šef kabineta v prosvetnem ministrstvu. G. profesor Ovsenek iz Ljubljane je imenovan za šefa kabineta v prosvetnem ministrstvu. Dosedanji šef g. dr. Glavinč je dodeljen kot nadzornik prosvetnemu ministrstvu.

— Katehetske nagrade. Na razna vprašanja, zakaj se katehetske nagrade ne izplačujejo, sporočamo, da se prav sedaj izplačujejo nagrade za čas od 1. aprila do konca junija 1924. Za nagrade prejšnje dobe še ni dovoljen kredit; zato je zaprosil prosvetni od-delek ministrstvo za potrebni kredit. Ko bo kredit dovoljen, se bo izplačevanje pričelo. Opozarjamo pa, da nekateri kateheti niso ločili števila ur v aprilu od onega za maj in junij. To pa je nujno potrebno, ker je nagrada za maj in junij povišana. Kdor torej v prijavi te ločitve ni označil, naj to nemudoma naknadno stori v novi prijavi.

— Proga Ormož—Murska Sobota. Pro-metno ministrstvo namerava to progo, ki je zgrajena samo do Ljutomera, podaljšati do Veržeja.

— Carinarnica Celje ukinjena. Gene-ralna direkcija carin je ukinila celjsko carinarnico na ta način, da preide njena kompetenca na carinarnico v Mariboru.

— Radovljica. V nedeljo po deseti maši bo pred cerkvijo politični shod SLS. Govori poslani g. Brodar. Sodelujočim okoliščam, udeležite se zborovanja v čim večjem številu!

— Kongres pravnikov. Začetkom sep-tembra se bo vršil v Zagrebu kongres prav-nikov iz cele Zdržave.

— Mednarodna razstava avtomobilov v Zagrebu. V Zagrebu se bo vršila v času od 11. do 15. oktobra t. l. velika mednarodna razstava avtomobilov. Priprave so že pričeli v velikem stilu.

— Šumarski kongres. 24., 25. in 26. av-gusta t. l. se bo vršil v Sarajevu kongres Jugoslovenskega šumarskega združenja.

— Pobijanje konkubinatov. Ministrstvo notranjih del je z odlokom z dne 15. junija 1924, št. U. 21.991 naročilo vsem velikim žu-panom, naj odločno pobijajo širše se konkubinate. Ta nadloga se je po državi tako razpasla, da ogroža rodbine, srenje in državo. Zato je država dolžna, da to nadlogo zatira z vsemi možnimi sredstvi. Da se to zlo čimprej izkorenini, so dolžni vsi srezki poglavarji dognati število tudi tajnih konkubinatov in jih naznaniti višji oblast.

Ljubljanski vzorčni velesejem.

Sedmi dan.

Ljubljana, 21. avg. 1924.

Danes jutraj je vreme kazalo zelo lepo. Toda v dopoldanskih urah, med 10. in 11., je privejal silen veter, ki je povzročil na sejmišču nekaj škode. Podrl je namreč nekaj stožirjev (drogov z reklamnimi priveski). Večje škode ni bilo. Popoldne pa je bilo krasno vreme.

Danes je tudi bilo na sejmišču mnogo tujcev tako iz ostalih pokrajin naše države, kakor tudi iz inozemstva. Prišli so poleg drugih inozemskih tujcev tudi Francozi, trgovci iz Pariza. Opazilo se je na sejmišču mnogo Bosancev s svojimi ženami.

Med osebnostmi, ki so danes posestve velesejem in si ga ogledale, omenjamo tajnika angleškega poslanstva v Belgradu g. Murray Harvey in legacijskega svetnika pri japonskem poslanstvu v Pragi g. Moto Harrow Ki Sida. Tajnik angl. poslanstva v Belgradu se je zelo pohvalno izrazil o prireditvi in je obljubil za prihodnje leto znaten obisk angleške industrije.

Pozdrave je poslal zagrebški zbor (velesejem).

Iz kraljeve pisarne je prišel odgovor na brzojavni pozdrav ob otvoritvi velesejma.

Zlasti veliko zanimanje še vedno vlada za higiensko in lovsko razstavo, kateri obiskuje silno mnogo ljudi.

Javljajo pa se že obiskovalci konjske razstave v nedeljo.

V splošno vlada povsod zadovoljnost tako med razstavljalci in kupci. Povpraševanje je v vseh strokah dobro in tudi zaključki so znatni. Zlasti se postavi prva jugoslovanska tvornica vagonov v Brodu na Savi (edina naša tvornica vagonov), ki je z razstavo na velesejmu zabeležila znatne uspehe.

HIGIENSKA RAZSTAVA V PAVILJONU N.

V paviljonu N se nahaja predavalnica, v kateri vsak dan predavajo ljubljanski zdravniki. Predavanja so zelo obiskana, tako da je prostor v ta namen vse premajhen. Mislimo pa, da vsa predavanja niso za mladino primerna, kakor tudi za nedoraslo mladino ne bi smel biti dovoljen dostop v paviljon N. Ni to nobena priderija!

V predavalnici se nahaja Röntgenov aparat, razni regulatorji in projekcijski aparat.

Oglasni zavod »Apolo« v Ljubljani ima na velesejmu svoj oddelek in svetlo reklamo v paviljonu E, oddelek 71. Ta reklamni zavod je preskrbel izdajo Oficielnega kataloga za letošnji velesejem, ki se odlikuje po izredni točnosti in pregledni sestavi.

Tvrdba Svetla d. d. je razstavila v svojem izloženem prostoru na velesejmu — paviljon G — med drugim tudi polnogumjaste obroče za tovarne avtomobile, proizvod tovarne Walter Martiny, Torino, katera je zavzela v zadnjih letih vsled neprenehljivega izboljšanja gumijev zmesi trdno mesto v svetovni industriji gume. Osvojiła si je večji del Orijenta in pridobila na terenu tam, kjer je dotlej komaj prišla v poštev. Polnogumjasti obroči Walter Martiny konkurirajo danes tako na Dunaju kakor v Rimu, Pragi ali Var-

šavi uspešno z onimi vseh drugih svetovnih znamk. Glede trpežnosti istih jamči tovarna do 20.000 km pod običajnimi rezervami in niso redki slučaj, kjer se je doseglo celo 30.000 km. Tovarna Walter Martiny je bila odlikovana pri različnih razstavah s prvo nagrado. Tukajšnje glavno zastopstvo te odlične tvornice — tvrdka Svetla d. d. — ima stalno v zalogi do 300 komadov polnogumjastih obročev.

Paviljon K. V tem paviljonu je najprvo francoska skupina, ki jo je aranžiral g. Malhappe, katero smo pa že opisali. Francoski oddelek je zelo okusno urejen. Poleg tega se nahaja v paviljonu še firma Mignon (klavirji, Zagreb), Brandl (edina domača tvornica orgelj, klavirjev, Maribor), Breznik (klavirji, Ljubljana), Modic (glasb. instrumenti, Ljubljana), Kukulidis in Sakalides (preproge, Belgrad), Ječmenice (tvornica perila, Belgrad), Triglav (hranila, Šmarca pri Kamniku). Poleg tega so v tem paviljonu še razstavljeni: ustniki, čokolada (Dučij, Zagreb), stekleno blago (Gablons), angleške tkanine, pohištvo, okvirji, umetno cvetje, kape, klobuki, fotografski material z interes. izumi.

V tem paviljonu se nahaja tudi »Sveta vojska«, ki pa se mora vojevati z dvema močnima nasprotnikoma. Na eni strani se nahajajo izborni maraskino in likerji znane splitske firme Buzolić & Co, dvorna dobaviteljica, na drugi pa likerji firme Perhave in Valjak v Mariboru. Vendar pa ima »Sveta vojska« tako močno orožje, da v zavraja lahko v boju z izbornimi dalmatinskimi likerji. Prodaja namreč za malo svoto izborno brezalkoholno pijačo. Poleg tega dela tudi propagando.

Lovci, strelci

Oglejte si puške!

INFORMIRAJTE SE GLEDE POPRAVIL!

PUŠKARNA PAVILJON F 158.

Puškarna se je ustanovila na zadrudni podlagi pred štirimi leti in se je zadnji čas uredila kot najmodernejša tovarna orožja. V svojem obratu zaposluje 60 delavcev večinoma strokovnjakov — puškarjev Slovencev iz Koroške in Čehov. Za izučitev domačih delavcev zaposluje zadostno število vajencev. Izdeluje lovške puške vseh modernih sistemov in je tako v ceni kot v kvaliteti z inozemskimi izdelki konkurenčna. Njena produkcija zadostuje za tuzemstvo in eksportira svoje izdelke tudi v Č. S. R. Poleg pušk izdeluje tudi samokrese in točne malokalibrske strelne puške. Industrija je velike važnosti za naše lovstvo, samoobrambo in šport. Omenjamo tudi, da posluje že tri leta v Kranju državna strokovna šola za puškarstvo, katera izučuje lepo število učencev za to stroko. Izučeni bodo tudi najboljši državni puškarski mojstri, kar je za našo armado največje važnosti. Vendar je bojazen, da se šola letošnje leto zapre, in to vsled malenkostnih plač, katere dobivajo strokovni učitelji. Pozivamo merodajne faktorje, da se za to šolo kar največ zavzamejo.

Proslava desetletnice smrti dr. Ivanocyja.

V nedeljo dne 17. avgusta t. l. je obhajalo prekmursko ljudstvo na slovesen način petletnico osvobodjenja in desetletnico smrti svojega velikega rojaka dr. Ivana Ivanocyja, dekana in kanonika v Tišini. Že ko so zapeli prvi jutranji zvonovi, so se začele zbirati od vseh vetrov pisane množice ljudstva na prijaznem hribu okrog bele cerkve Sv. Benedikta v Kančovelih. Prihajali so s cvetjem in venci stari, možje, žene in dekleta, mladeniči, otroci, dijaštvo, tamburaši, požarniki. Proti 9. uri je izgledal hrib kot velikansko mravljišče, v katerem je kar zginjala procesija iz nad 4 ure oddaljene Tišine, 1500 Bogojinčarjev itd. in nad katerim je plapolalo osem okrašenih narodnih trobojnic. Proti 10. uri je množica narasla na 6000 glav in se razgrnila okrog propovednice pred cerkvijo ter poslušala krasno pridigo gospoda župnika Baše iz Bogojine. Po pridigi je opravil g. narodni poslanec prof. dr. Hohnjec v zelenjem in cvetjem okrašenem šotoru pred cerkvijo slovesno sv. mašo. Po maši so odšli zastopniki oblastev, duhovščina, organizacija in del naroda na bližnje pokopališče k grobu dr. Ivanocyja, kjer je zapel pevski zbor pod vodstvom beltinskega nadučitelja Špragerja par primernih pesmi. Narodni poslanec Jožef Klekl je v izbranim daljšem nagovoru orisal življenje svojega nekdanjega župnika dr. Ivanocyja, njegovo velikodušno in poštvenovalno delo za svoje slovenske rojake, njegovo trpljenje in preganjanje s strani mažarskih oblasti, njegovo vztrajnost in ljubezen do naroda in njegovo vzgledno veliko otroško ljubezen do svoje priproste mamice tudi v poznih letih. Omenil je, da je Ivanocyj rajše pustil visoka častna mesta, samo da je mogel biti pri svoji materi in delati za slovensko ljudstvo. Omenil je ustanovo poštvenovalnega Ivanocyja za vzgojo duhovnikov v slovenski škofiji in njegove velike denarne žrtve za slovenskega bolnega duhovnika, samo da bi mogel ta še naprej delati za slovensko ljudstvo. Po nagovoru so položili zastopniki župnij, organizacij, društev in pa posamezniki mnogobrojne vence iz domačih cvetlic na grob velikega dobrotnika prekmurskih Slovencev in narod je kar obispal gomilo s cvetjem. Ker pokopališče ni moglo sprejeti tako številnega naroda, se je slavnost nadaljevala zopet na livadi pri cerkvi. Po dveh primernih deklaracijah je narod nagovoril narodni poslanec dr. Hohnjec, ki se je v vznešenih besedah spominjal prekmurskega slovenskega prvoboritelja in vzpodbujal ljudstvo, naj ohrani svojo krščansko in slovensko zavest, naj ohrani dr. Ivanocyjev duh in časti njegov spomin, ker kdor prednikov ne časti, jih vreden ni. Gospod poslanec je izročil še pozdrave Prekmurcem v imenu nove vlade in Slovenske ljudske stranke. Nato je po pozdravu gospoda srezkega poglavarja iz Murske Sobote v imenu oblasti domači g. župnik Faflík v ognjevitih besedah opisal zlasti brezprimer- no veliko otroško ljubezen Ivanocyja do matere in pozval zbrani narod, da postavi svojemu v ljubezni do naroda in matere, v delu in trpljenju za narod velikemu rojaku primeren nagrobni spomenik in istočasno skromen spomenik njegovi materi, ki počiva poleg njega. Hvaležen narod se je pozivu takoj z veseljem v zelo razveseljivi meri odzval. Sledilo je več lepih pesmi, tamburaške točke in nastop Orlov. Ljudstvo se ni moglo dovolj nagledati lepih točk in ni vedelo, ali naj da prvenstvo točnim izvajanjem Orlov ali Orlic ali ljubkemu nastopu deškega ali dekliškega naraščaja, ki je tako lepo točno med petjem izvajal najrazličnejše vaje, ni vedelo, ali naj se bolje divi Bašovim Orlov iz Bogojine ali Kleklom iz Črensove ali onim iz Beltine ali Žižkov. Vse je bilo presenečeno kakor nad prostimi vajami tako zlasti nad krasno posrečenimi živimi slikami še mladega prekmurskega Orla. Med telovadbo in po po njej je raznašal vetrič zvoke domoljubnih pesmi in tamburice daleč do sosednih hribov in ljudstvo se je pod plapolajočimi trobojnicami okoli svojih voditeljev v bližini groba svojega zagovornika in dobrotnika tako dobro počutilo, da je pozabilo utrujenost od dolge poti, pozabilo, da je že davno minilo poldne, ena, druga ura: še je hotelo slišati rodoljubno besedo iz ust svojih voditeljev in domoljubne pesmi iz zvenečih grl domače mladine, še je hotelo gledati svoje sinove in hčere v orlovskem kroju, toda nebu se je zdelo dovolj in dalo lepo uspehi prireditvi, ki je ni kaliko nič, svoj blagoslov z rahlim dežjem. Nerada se je 6000 glava množica razšla na svoje domove, ko je tako sijnajno pokazala, da tudi na najsevernejši meji naše lepe občutjave bije hvaležno slovensko srce, da živi ta prekmurski rod, ki je bil in je slovenski in v katerem še živi in bo živel krščanski slovenski Ivanocyjev duh.

Velika razstava konj na Ljubljanskem velesejmu

24. avgusta 1924 od 8 zjutraj do 6 zvečer.

DRAGO SCHWAB.

Konfekcijska industrija, modna trgovina, uvoz angleškega šukna. Ljubljana, Dvorni trg 3.

Med najodličnejše tvrdke oblačilne stroke v Ljubljani in v Sloveniji sploh prištevamo vsekakor radi tvrdko Drago Schwab v Ljubljani, ki je razstavila na letošnjem velesejmu od vsakega oblačilnega predmeta po nekaj kosov. Ni hotela nakopiti v svoj razstaven prostor raznih svojih izdelkov, ker le malo predmetov dopušča presojo kvalitete in njih izvršitev. In le da doseže to, da se občinstvo prepriča o najkrajnejši izdelavi in o izborni kvaliteti sukna, je bil cilj tvrdke in pripoznati moramo, da je to v polni meri dosegla. Vsa-

kdo in celo konkurenca mora priznati, da je to najsolidnejša tvrdka.

V razmeroma kratkem času si je pridobila v krog svojih odjemalcev vse naše ljubitelje elegantnih in finih oblek, ki radi izrekajo pohvalno priznanje tem izdelkom.

Tvrdka izdeluje vse v oblačilno stroko spadajoče predmete za gospode in dečke. Prodaja prvotirna angleška sukna iz slovitih angleških tvornic in istočak znane angleške dežne plašče, ki so po trpežnosti in nepremočljivosti neprekosljivi. Tvrdko vsakomur priporočamo.

— Nesreča. V Trbovljah je zgorela v svoji sobi 80letna vdova Neža Štauffer. Že dve leti jo je bolezen držala na postelji. V noči od 18. t. m. pa so stanovalci Goropevškove hiše slišali iz njenega stanovanja pokanje in čutili dim. Vdrli so v sobo, kjer so našli ob goreči postelji že mrtvo močno opečeno Štauffer. Kako je nastal ogenj, še ni pojasnjeno. Bila je blaga žena. N. v m. p.

— Pobegnil je od dela v Rogozi nevaren tat Mate Gerbeša, ki je bil obsojen zaradi raznih tatvin na poldrugo leto težke ječe.

— Razpečevalce ponarejenega denarja. V Zadrudni gospodarski banki v Mariboru so prijeli nekega človeka, ki se je izdajal za trgovca in je hotel zamenjati ponarejene angleške bankovce po 5 funtov in sicer za vsoto 90.000 čeških kron. Pri preiskavi je priznal ponarejanje in je izdal tudi svojega pomagata Goldsteina v Bratislavi. Obsežna preiskava je ugotovila, da imajo ti ponarejalci in razpečevalci svoje zaupnike in pomočnike tudi v Trstu in v raznih laških mestih. Zato so uvedle strogo preiskavo tudi laške oblasti.

— Zahvala. Podpisani se v imenu občanov in po naročilu poškodovancev po zadnji povodnji v Hrastnici kar najtopleje zahvaljujejo Jugoslovanski Matici in kolu jugoslovanskih sester v škofijoloki za velikodušen dar 50.000 kron, ki sta ga naklonila ponesrečenecem ob priliki veselice, prirejene v ta namen.

— I. Rutar, župan občine Zminec.

— Krvav pretep med Dalmatinci in Rusi. V Belišću so se sprli Ličani in Dalmatinci s tamošnjimi Rusi. Med prepriom je bil Rus Andrija Rusko ubit, pet delavcev pa je težko in več lahko ranjenih. Rusi zvrčajo krivdo na domačine, češ, da so ti izzvali prepri in začeli pretep.

— Zgled naj se lastniki! Zandarmerija v Sent Vidu nad Ljubljano je zaplenila Leopoldu Zupančiču in Francetu Ramovšu razne predmete, ki so gotovo ukradeni: velik električni zagonjač E 440—30 KS tvrdke Siemens-Schuckert, manjši zagonjač E 220—3 KS iste tvrdke, dalje električni Voltmeter števil. 1452 tvrdke Klemenski Mauser, Dunaj, zračni električni motor, 35 m izolirane električne žice, 25 m bakrene žice, moško kolo in črno pleskano kolo, vredno 1200 Din.

— Če ti je zdravje ljub, pij dnevno čaj, pripravljen iz čajnih mešanice znamke »Budha«, ki se dobe pri vseh trgovcih. 4725

— Razne tatvine in vlomi. Neznani tat se je splazil v Vevčah pri Ljubljani v spalnico, kjer so spali brata Rode in dva mesarska pomočnika. Pokradel jim je več obleke, perila in čevljev in pa denarnico z okroglo 750 Din, take da imajo vsi precej občutno škodo. Tatvine je sumljiv neki kaznjene, ki je pobegnil iz zaporov deželnega sodišča ljubljanskega. — V Kerčevini se je splazil neznani postopak skozi okno v stanovanje Kurta Reiser in je ukradel več posteljnega perila, 2 oedej, japonsko rdečo šatuljo, 8 parov rokavic in žensko obleko v skupni vrednosti čez 4000 dinarjev. — V Tišini so hoteli vlomiti v poštni urad in v trgovino Karla Šemeta neznani vromilci, ki so bili prepadeni. Isto noč in bržkone isti vromilci pa so vlomili v trgovino Alojzija Zore in so ukradli 2000 dinarjev vredno kolo znamke »Postillon«, več moških srajc, ženskih rut, dalje okrog 100 metrov bele in rjave kotenine in okrog 250 dinarjev drobiža. Dalje so vlomili v delavnico kolarja Ivana Mauerja in so odnesli eno sekirko, katero so pozabili in pustili pred Zorčovo trgovino. — V Partinju je bilo ukradeni posestnici Mariji Zavrnici nova sivkasta moška obleka, srebrna tula ura s srebrno verižico in pa 190 dinarjev gotovine. — V Kamniku so poskusili neznani lopovi vlomiti v prodajalno z mešanim blagom »Kmetke nabavne in prodajne zadruge« na Šutni 22, kjer pa so jih prepadli. — Francetu Hribarju v Sp. Šiški je bila ukradena žepna ura vredna 200 Din. — Iz elektrarne dr. Hugo Windischgrätza sta bila ukradena dva stroja za vrtnanje in dva kilograma težka bakrena plošča v skupni vrednosti do 4000 dinarjev.

— Pozor planincem! V dneh od 27. do vključno 30. avgusta t. l. se vrši v Kamniških planinah v revirju g. Vladimirja Premrou in sicer ob levem bregu Bistrice od Bele preko Požarja in Dola do Predkonjske veliki pogon na divje kozle, vsled česar lovsko vodstvo p. n. planince naproša, da v teh dneh ne posejajo Kamniško Bistrico ozir. omenjeni del planin, da se izključijo vsaka nesreča. 4878

PROŠNJA LJUBLJANČANOM IN OKOLIČANOM.

Gotovo je, da je tudi Ljubljana poklicana priskočiti na pomoč po povodnji tako strašno prizadetim krajem med Sorro, Škofjo Loko in Polhovim gradcem — v bližini Ljubljane.

Ustanovili so se v teh treh krajih pomožni odbori, a težko je vsakemu posamezniku iz Ljubljane ali od drugod iz dalje pošiljati svoj prispevek, bodisi v živilih, obleki ali denarju. Zato prevzema posredovanje darov za Ljubljano in okolico društvo »Dobrodelnost« v Ljubljani.

Prosimo torej, da se Ljubljana in okolica živahno odzove kričečemu klicu po pomoči. Darovi naj se blagovoljijo oddajati v društveni pisarni na Poljanskem nasipu števil. 10, odkoder se bodo razpošiljali na vse tri omenjene kraje: »Dobrodelnosti« v Škofji Loki ter odboroma v Sori in Polhovem gradu.

štajerske novice.

Š Novi župan v Šmartnem ob Paki. Za župana je bil izvoljen g. Martin Steblovnik, za svetovalec Franc Klančnik, Franc Irman in Ivan Kermanšek. Vsi so odločni pristaši SLS.

Š V Brežicah ob Savi se je v nedeljo 17. avgusta vršil lep shod SLS. Zborovalni lokali pri g. Deržiču so bili premajhni, da bi obsegli vse zborovalce. Pomagali smo s tem, da smo zborovali v velikih skladiščnih prostorih veletržca g. Lipeja. Politično poročilo je podal poslanec Franjo Zebot. Iz njegovega govora smo posneli marsikatero zanimivo zakulisno fazo političnega dvoboja zadnjega časa. Tudi politični nasprotniki, ki so prišli na shod z namenom ga motiti, so odobraval taktiko in politično borbo naših poslancev, posebno dr. Korošca. Ogromna večina ljudstva se veseli, da so Pašič, Pribevič in Žerjav morali iti. Borna odstotek je onih, kateri so odobraval Žerjavovo orjunaščino in korupcijo Pašičevih ljudi. Tudi Posavje se dobro giblje. Organizacija SLS po vseh župnijah dobro napreduje.

Š Iz gornjedravskega polja. Pretekli četrtek 14. avgusta popoldne okrog 3. ure je silna nevihta s točo uničila vse jesenske prideleke; zlasti je uničena vsa ajda, glavni pridelek tukajšnjega kmeta. Najbolj prizadete so župnije: Cirkovce, Sv. Lovrenc na drav. polju in Hajdina. Začetkom junija t. l. je ravno v teh župnijah toča pobila vse strmeno (rž in pšenico) tako, da so nekateri posestniki morali vse pokositi, da so mogli tam kaj drugega posejati. Pa tudi niže Ptuja je prizadela mnogo škode ajdi. Nujne pomoči je potreba!

Š Sv. Trojica v Halozah. Občinske volitve so izpadle v naši župniji za SLS prav ugodno. V občinah: Dolena, Gorca, Gruskovje, Podlehnik in Sedlaček je bila sama lista SLS, le občina Novacerkev je imela tri liste. — Na Vel. Gosposnjico 15. avgusta se je slovesno ob domači godbi potegnolo jabolko na novo izgotovljen zvonik, katerega je pred dvema letoma strela do polovice vpepelila. Upamo, da bodo kaj kmalu iz njega novi zvonovi doneli v božjo čast in vzpodbujajo faranov.

Š Pobegnil je iz strahu pred kaznijo 12 letni Adolf Medvedšek, ki je služil pri Jožetu Simončiču v Sevnici.

Š Od doma je odšel neznan kam posestnik Anton Pauman iz Padove. Vzel je s seboj okrog 1000 Din gotovine in 2 hranilni knjižici Mariborske hranilnice, vredni čez 20.000 Din. Mož, ki je že poldrugo leto bolehal na ledvicah, je šel bržkone v kako bolnico in hoče imeti mir.

Š Radi goljufije je bil predvčeršnjim v Mariboru aretiran znani »načelnik« manj znane »Neodvisne gospodarske stranke«, g. Zagorski. Mož se je z vso vmeno pripravil na občinske volitve v Mariboru in je imel smolo, da ga je policija prehitela radi nečastnih afer. Izročili so ga sodišču.

Ljubljanske novice.

Ij Ljubljanski pevsko okrožje je imelo v nedeljo, 10. t. m., svojo prireditev v Soteski, ki jo je završilo s prav lepim uspehom točno po sporedu. Nastopilo je devet zborov, ki so pokazali i v izbiri sporeda i v prednašanju lep korak naprej in resno voljo po napredku. Tudi zbori, ki so prvič nastopili (Sneberje, Moste in Ježica) so peli prav lepo; upravičeno pričakujemo od njih najboljšo stopnjo. Dasi je vreme bilo zelo neugodno, so vztrajali zbori z jekleno voljo pri sporedu in se strnili v nad 200 glavem skupnem zboru, ki je daleč po ravnini odmeval lepote naše pesmi. Okrožje bo priredilo v zimski sezoni velik koncert v Ljubljani; poletna prireditev bo pa na Ježici.

Ij Trgovski gremij za politični okraj Ljubljana okolica objavlja, da je sklenil za kraje Selo, Moste, Udat in Zelena jama z ozirom na številne pritožbe neenotnega zapiranja in odpiranja trgovin sledeče: Vsi trgovci brez izjeme imajo v okolšču Selo, Moste, Udat in Zelena jama imeti trgovine ob delavnikih od pol 8. ure popoldne do pol 1. ure popoldne in od 2. do 7. ure popoldne odprte in ob nedeljah (izjema državni prazniki 28. junija, 1. decembra in 17. decembra) od 8. do 11. ure predpoldne odprte. Istotako ostanejo trgovine cel dan zaprte na Velikonoč, Božič, Bink. nedeljo in Sv. R. Telo. Proti kršiteljem te odredbe se bode najstrožje postopalo. — Zebal Fran, načelnik.

Ij Mučen prizor na velesjmu. Predvčeršnjim sta prišla na velesjmu dva duhovnika. Ko sta si ogledala vse, kar jih je pač zanimalo, sta odšla na takozvani veseliki prostor in si tam naročila vsak po svoji želji. Pri isti mizi je sedel tudi neki gospod v plavem plašču in zelenem klobuku. Mimo pride ženska, ki je prodajala sladkarije. Gospod v plavem plašču jo ustavi, kupi cel kup nekega peciva in ji naroči: »Pojdite tja k obema gospodoma in recite jima, da jima to pošilja čuk.« Ženska je naročilo izvršila, oba gospoda pa sta vstala, plačala in odšla. Pravijo, da je bil gospod v plavem plašču znan trgovec iz Krškega.

Ij Aretirana detomorilka. Radi tajne prostitucije je aretirala policija 28 letno brezposelno služkinjo Marijo Blatnikovo iz Sv. Mihaela. Policija pa jo je zasledovala že delj časa in sicer radi suma detomora. Včeraj je pri policijski preiskavi Blatnikova priznala

detomor. Izpovedala je, da je rodila dne 8. 8. v bolnici zdravo dete ženskega spola. Ko so jo čez 10 dni odslavili, se je peljala z otrokom domov. V Grosupljem je izstopila in je odšla proti Stranski vasi. Tam je dekle pod nekim kozolcem zadušila in zagrebla. Nato pa se je vrnila zopet v Ljubljano, kjer so jo končno izsledili in aretirali. Po tem priznanju jo je oddala policija v preiskovalne zapore deželnega sodišča.

Ij Nenadoma se je onesvestil v gostilni Lokarjevi v Vegovi ulici hlapec Jože Sadar. Mož je naročil pol litra vina, toda še predno je pil je padel v nezavest in so ga morali prepeljati v bolnico, kjer so ugotovili, da ga je zadela kap.

Ij Tatvine na velesjmu. Trgovcu Francetu Nedoku iz Ptuja je bila ukradena na velesjmu iz žepa usnjata listnica v kateri pa k sreči ni imel dosti denarja. — Tudi v cirkusu se je že zglasil žepar. Ko je Avgust Korene, delavec iz Domžal, občudoval divje zverine, mu je izmaknil nekdo iz notranjega žepa sukničja denarnico, v kateri je imel 6 bankovcev po 100 Din in več bankovcev po 10 dinarjev.

Ij Policijske ovadbe. Včeraj je bilo vloženih 25 ovadb in sicer radi kaljenja nočnega miru 4, radi prestopka cestnopolicijskega reda 10, radi pasjega kontumaca 1, radi prekračenja policijske ure 3 in pa po ena radi navijanja cen, radi pobega od doma, radi kršenja zglasevalnih predpisov, radi nedovoljene nošnje orožja. — Aretiranih je bilo 6 oseb in sicer eden radi poškodbe tuje lastnine, eden radi suma tatvine, 2 radi vlačuganja in 2 radi beračenja.

Ij Zaplenjeni ukradeni predmeti. Pri železničarju Ivanu V., katerega so aretirali, kot smo že poročali, radi tatvin prljage na železnici so zaplenili več kosov raznega blaga, platna, ženskega blaga, boks usnja, par moških čevljev, 4 nove ženske ročne torbice, 1 škaflo igralnih kart, rožene vilice, žlico s srebrnim ročajem, dve srebrni mali žlici, zlato zapestnico, prstan z več biseri, malo srebrno ogledalo, moški dežnik v palici, uro budilko, zlato dozo z ogledalom, zlato žensko zapestno uro, zlat ustnik za cigarete, srebrno dozo za cigarete, operno kukalo »Zeiss« in več ženskega blaga. Zaplenjeni predmeti so pri deželnom sodišču v Ljubljani. Lastniki naj se pripolo pri policijskem ravateljstvu.

Ij Priporočila se parno in kadno kopališče v hotelu »Slon« — edino v Ljubljani.

G morju sanjaš ko vidiš na velesjmu svetilnik
Mirim čokolade. Pavljon M.

Šolski vestnik.

Začetek šolskega leta 1924/25 na državnih realnih gimnazijih v Novem mestu. — Šolsko leto 1924/25 se začne dne 1. septembra; ponavljalni in sprejemni izpiti v II.—VIII. razred se opravijo v času od 2.—6. septembra (vsa obvestila, ki so jih dobili prizadeti učenci za 25. avgust, veljajo sedaj za 2. september ob ¼ na 8. uro v isti sobi); — višji in nižji teč. izpiti (ponavljalni) bodo dne 9., 10. in 11. septembra; sprejemni izpiti v I. razred dne 12. septembra; repetenti v I. razred in vsi učenci v ostale razrede se bodo vpisovali dne 13. septembra. — Dne 14. septembra ob 9. uri bo šolska maša, dne 15. ob 8. uri se prične redni pouk. — Učenci, ki žele delati sprejemni izpit v I. razred, naj se zgledajo v četrtek, dne 11. septembra od 10. do 12. ure ali v petek, dne 13. septembra od 8. do 9. ure v spremstvu staršev ali odgovornih varuhov v ravateljstvu pisarni in naj prinese s seboj rojstveni list in obiskovalno izpričevalo; prijava pa se izvrši lahko tudi pismeno, če se hkrati pošlje omenjena dokumenta. — Gimnazijsko ravateljstvo.

Pričetek šolskega leta 1924/25 na drž. moškem učiteljskem v Mariboru. Dne 1. septembra priglase za sprejemni izpit v II., III. in IV. letnik; 2. in 3. septembra ob 8. uri dalje ponavljalni izpiti in sprejemni izpiti v II., III. in IV. letnik; 4. sept. priglase za sprejemni izpit za I. letnik; 5. in 6. septembra ob 8. uri dalje sprejemni izpiti v I. letnik; 9. septembra vpisovanje gojencev v letnike in učencev v vadnico; 13. otvoritvena služba božja, 15. septembra pričetek pouka. Podrobnosti na črni deski zavoda. — Ravateljstvo.

Državna gimnazija v Mariboru. Začetek šolskega leta 1924/25 se izvrši v sledečem sporedu: 1. V petek, 5. septembra, sprejemni izpiti za I. razred, začetek točno ob 10. uri. Istega dne ob 8. uri dalje ponavljalni (razredni) izpiti za laniški 4. a in 4. b razred. — 2. V soboto, 6. septembra, ob 8. uri dalje, nižji točajni izpiti (mala matura) za četrtošolce. — 3. V torek, sredo in četrtek dne 9., 10. in 11. septembra, ponavljalni (razredni) izpiti za vse razrede, razen četrtega. Priglasiti se morajo vsi v torek ob pol 9. uri. — Ob teh dneh so tudi dodatni in sprejemni izpiti za razrede od drugega dalje. — 4. V petek, 12. septembra ob 9. do 10. ure, redno vpisovanje laniških dijakov vseh razredov; vsak se mora izkazati z lanskim izpričevalom. Istega dne se vpišejo (pri ravateljstvu) dijaki, ki prihajajo z drugih zavodov. — 5. V nedeljo, 14. septembra otvoritvena služba božja. — 6. V ponedeljek, 15. septembra redni pouk ob 8. uri. Dijaštvo se mora točno držati napovedanih dni in ur.

Tržič. Na deški in dekliški meščanski šoli prične šolsko leto 1924-25 1. septembra. Vsi oni učenci, ki imajo ponavljalne izpite, se zglase tega dne ob 8. uri v ravateljstvu pisarni. Vpisovanje za vse razrede se vrši 12. in 13. septembra od 8. do 12. ure istotam. Otvoritvena šolska maša bo 14. septembra. Redni pouk začenja 15. septembra. Priglase za šolsko kuhinjo sprejema ravateljstvo od 1. do 15. septembra.

Na drž. realni gimnaziji v Kočevju se začne šolsko leto 1924-25 z dnem 1. septembra 1924. — Vpisovanje učencev za prvi razred bo v petek, dne 12. septembra ob 8. do 10. ure, nakar se prične sprejemni izpiti. Vpisovanje učencev v višje razrede (II.—VI.) bo v soboto, dne 13. septembra od 8. do 12. ure. Otvoritvena šolska maša se bo vršila v nedeljo, dne 14. septembra ob 8. uri v mestni župni cerkvi, odkoder odidejo učenci v šolo. Redni šolski pouk se bo začel v ponedeljek, dne 15. septembra. Razredni (ponavljalni) in naknadni izpiti, kakor tudi vsi drugi izpiti (n. t. izpit) se bodo vršili v času od 1. do 13. septembra vselej od 8. ure dalje po sporedu, ki je objavljen na uradni deski.

Na prvi državni gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje učencev v I. razred v petek, 12. sept. od 8. do 9.; takoj nato ob 9. se bodo vršili sprejemni izpiti. V soboto, 13. sept. vpisovanje učencev v razrede II.—VIII. od 11.—12. V nedeljo, 14. sept. ob 8. sv. maša; v ponedeljek, 15. septembra pa se prične redni pouk. Natančnejša določila glede pričetka šolskega leta, kakor tudi glede razrednih dopolnilnih in nižjih teč. izpitov so objavljena na deski v avli.

Na II. deški meščanski šoli v Ljubljani se zaradi nove odredbe začne ponavljalni in drugi izpiti 10. sept. 13. septembra se vrši vpisovanje učencev, 14. sept. je skupna služba božja, 15. sept. pa se prične redni pouk. — Ravateljstvo.

Na trgovski šoli v Novem mestu se prične šolsko leto 1924-25 dne 14. septembra 1924 s skupno službo božjo v frančiškanski cerkvi ob 9. zjutraj. Vpisovanje v I. in II. letnik se vrši 10. in 11. septembra od 9. do 12. V I. letnik se sprejemajo brez izpita učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole oz. IV. ali III. razred meščanske šole in so stari vsaj 14 let. V I. letnik se sprejemajo tudi učenci in učenke, ki so dovršili III. razred srednje ali VIII. razred osnovne šole, ako so stari vsaj 14 let in napravijo sprejemni izpit za I. letnik trg. šole. Vpisnina znaša za oba letnika Din 5.—, prispevek za učila Din 10.—. Šolnina znaša mesečno Din 100.—. K vpisovanju je primesti krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se lahko tudi pismenim potom. Sprejemni in ponavljalni izpiti se vrše dne 11., 12. in 13. septembra.

Na državnem osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg št. 6, II. nadstropje, se bo vršilo vpisovanje učenek za šolsko leto 1924/25 dne 1. in 2. septembra 1924; obakrat od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Učile se bodo sledeče tehnike: kljekljanje in šivanje čipke, belo in pisano vezenje, toleto, filet, biserna dela in kompozicije s posebnim ozirom na narodne motive. Redne učenke morajo biti vsaj 14 let stare in naj prinesejo s seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisnine in šolnine ni. Podrobnejša pojasnila daje zavodno vodstvo.

Po svetu.

— Zopet lakota v Rusiji. »Ekonomičeskaja Žiznje (Moskva) poroča o grozotah v Samari ob Volgi. Sovjetska vlada je hotela zopet naseliti vasi, ki so izumrle v času velike lakote l. 1921. V Samarski guberniji se je naselilo veliko kmetov iz zapadnih krajev pred vsem iz Vitbske gubernije. Letos se je izselilo od tam v Samaro do pet tisoč kmetov, lani jih je bilo še več. Slaba letina je pa uničila vse premoženje teh nesrečnežev, ki so vsejali vse od vlade razdeljeno seme in so se sami zapregali v pluge radi pomanjkanja konj. Vlada pomoč je nujna, ker vse beži in pusti ob cesti mrljice. Kuga in tifus postajata nevarna za centralno Rusijo.

— Henri Coard. V Franciji je preminul pred par dnevi romanopisec Henri Coard v 73. letu svoje starosti. Spadal ni ravno med največje umetnike peresa, bil je pa eden izmed zadnjih iz velike šole »artpurlarizma« (l'art pour l'art). Bil je član Goncourtove akademije.

— Profesor Natorp umrl. V Marburgu v Nemčiji je umrl znani filozof in profesor na tamkajšnji univerzi Paul Natorp, star 70 let.

— Prince od Walesa potuje v Ameriko. Kakor poročajo londonski listi, odpotuje angleški prestolonaslednik v soboto, 23. t. m. v Ameriko, kjer se bo mudil nekaj časa.

— Ras Tafari na potu v Abesinijo. Ras Tafari, regent abesinskega cesarstva, se je te dni vkrcal v marsejskem pristanišču v svrhu vrnitve v domovino. Regent je, kakor znano, obiskal vse evropske velesile razen Nemčije. Njegovo potovanje ni nosilo zgolj značaja kurtoazije, marveč je zasledovalo tudi politične cilje, da bi se omogočilo tem tesnejše sodelovanje najbolj urejene afriške države z vladami zapadne Evrope. Princa so povsod sijajno sprejeli.

— Weimarska ustava in vatikansko odlikovanje. V vatikanskih krogih razpravljajo o vprašanju, ki je dalo nemškemu nacionalističnemu tisku mnogo povoda za neumestne napade. Nedavno je sprejel papež Pij XI. v avdijenci nemškega centumškega poslanca Sieberja, glavnega tajnika katoliškega metalurgičnega sindikata, ter ga je odlikoval z viteškim križcem sv. Jurija. Nemški nacionalistični listi povdarjajo, da weimarska ustava, ki so jo sprejeli in omogočili ravno centumski, prepoveduje sprejemanje in nošenje tujih redov. Zato da se Vatikanu priporoča, naj preštudira nemško ustavo, poslanec Sieber pa naj vrne odlikovanje, da ne bo kršil ustave, za katero je glasoval. Poslanec Sieber je izjavil v »Kölnische Volkszeitung«, da se weimarska ustava ne more aplicirati v slučaju s sv. stolico, ker je to duhovna in ne politična sila.

— Novo tiskovno podjetje Slovaške ljudske stranke. Pred par dnevi so se sestali v Pistyanu voditelji Slovaške ljudske stranke s Tuko in Hlinko na čelu. Sklenili so ustanoviti posebne tiskarne Slovaške ljudske stranke. Poslanci in senatorji so se obvezali za prispevke v iznosu 200.000 Kč.

— Umrljivost v Angliji nazaduje. Angleška zdravstvena statistika izkazuje to leto 22.000 smrtnih slučajev manj nego v prejšnjem letu. Kvota umrljivosti znaša 11,6 na 1000 oseb in je najnižja v zadnjih štiridesetih letih. 40 odstotkov slučajev odpada na osebe stare izpod 5 let. Umrljivost oseb izpod enega leta starosti znaša 69 od 600 in je najnižja, ki jo beležijo v Angliji.

— Sreča v kvartanju. Francoski tovarnar avtomobilov André Citroen je, kakor poroča »Vossische Zeitung«, igral pred nekaj dnevi v kazini Deauville in dobil v tri četrt ure 150.000 frankov. Kljub svari svojih prijateljev se je vrnil po obedu še enkrat v igralni salon ter dobil — 310.000 frankov.

— Nazadovanje socialne demokracije v Berlinu. Iz poročil na zadnjem strankinem zboru socialnodemokratske stranke v Berlinu je razvidno, da je stranka v minolem letu izgubila celo tretjino svojih članov. Dočim je znašalo število članov 1. aprila 1923 še nad 54.000, je padlo do 1. aprila 1924 na samih 34.000. Vzrok notranji spori med bivšimi »neodvisnimi« in »starimi« socialisti.

— Sovj. križarka v Neaplu. 10. t. m. je prišla v Neapel sovjetska križarka »Vorovskik«. To je prva sovj. bojna ladja, ki je obiskala italijanske vode.

— Brezposelnost v Avstriji. »Achtuhr-Blatte« piše, da znaša število brezposelnih v celokupnem privatnem gospodarstvu Avstrije 11.000 oseb. To število je treba vsekakor zaokrožiti par stotin več, ker se niso še vsi javili oziroma še živijo od odpravnine. Do 16. t. m. je dobivalo 6156 oseb podpore za brezposelne.

NAPREDEK V NEW YORKU.

Velik napredek, velika masa ljudi, modernost, mnogojezčnost, pomanjkanje stanovanj, to je zunanja slika Newyorka. Severna enoličnost in južna pestrost, severna strogost in južna popustljivost. Nad vsem tem pa nova ameriška arhitektura. Moč bogastva in drznost mladosti se izražata v stolpastih in piramidastih nebotičnikih, v monumentalnosti mostov, kolodvorov in železniških zgradb. Glavna razlika med staro in novo arhitekturo je ta, da vidi stara v stavbah bivališče človekovo, nova pa v prvi vrsti delavnico; zahteva delavnice zadovoljijo moderne tehniške naprave, kurjava, vodovod, luč t. dr. Tako sta bogastvo in moderna tehnika ustvarila to, kar je moralo priti samo po sebi: pisarniški nebotičnik. A povojni Newyork ima še večje probleme; vojski ni sledilo obubožanje ali pa zanemarjanje mestnih naprav. Nasprotno, Newyork je poln bogastva, nova, lepa ali vsaj draga poslopja rastejo še kar naprej, mestna uprava ureja javne naprave v ameriškem slogu. Poglejmo samo novo obrežno kopel, ki ima prostora za več stotisoč ljudi; ali pa 3222 m dolgi predor pod reko Hudson, ki bo lahko vsako leto prepeljal 16 milijonov voz in ki bo stal 30 milijonov dolarjev; ali pa novo vodovodno napravo, največjo na svetu, koje glavni kanal je skoraj 30 km dolg in ki vodi v globini 60 do 230 metrov pod cesto (samo v mejah mesta ležič del naprave je stal 26 milijonov dolarjev). Druge načrte o cestah, parkih, regulacijah so sedaj na novo predelali. Da olajšajo promet vedno naraščajočega ogromnega mesta, bodo napravili nove podzemne železnice za svoto 165 milijonov dolarjev. Da obvladajo prometni problem, so napravili prometne svetilnike, ki regulirajo promet sredi cest z električnimi znamenji. A te sloke, par metrov visoke stavbe s policistom na vrhu ne zadoščajo več in napravili so prometni regulacijski načrt trinadstropnih hiš. Električne železnice bodo speljali pod cesto, za pešce bodo napravili nadstropje in bodo obenem s tem dvignili odprte trgovine, cestni nivo sam bo do pa pridržali avtomobilom in drugim vozilom. Prometna zmožnost ceste se bo na ta način dvignila za 2000 odstotkov. Pa še neko drugo ugodnost bodo pridobili: cestna križišča za pešce bodo dobila mostove in ne bo torej nobenih nesreč. Ob takih križiščih, kjer je promet oziroma zastoj posebno velik, bodo zvišali tudi nivo za vozila v stranskih ulicah, tako da se bo promet na glavnih cestah prelivel nemoteno naprej. Ta načrt ima veliko navdušenih zagovornikov, pa tudi dosti nasprotnikov. Temeljna misel, da naj se vrši različne vrste promet po različnih cestah, ni nova. S to mislijo se je pečal že Leonardo de Vinci, v novejšem času Wells in drugi. A šele moderna tehnika in ogromno bogato mesto moreta take načrte uresničiti.

Poravnajte naročnino!

Poizvedovanja.

— Potni list za potovanje v Ameriko in vzno karto od družbe »Navigazione generale italiana« je izgubil v vlaku med vožnjo iz Zagreba v Ljubljano potnik g. Bencez iz Romunije.

Katoliški shod v Brnu.

(Od posebnega dopisnika.)

Brno, 17. avgusta 1924.

Manifestacijski dan se je pričel z zbiranjem po 7 okoli avgustinskega samostana na Starem Brnu, kjer so se 1. 1922. zbirali jugosl. Orli. Tisoči mož in žen, mladine v civilu in v narodnih krojih so od tam v krasnem sprevodu korakali na Petrovo, kjer so sprejeli v sredo spreveda dolgo vrsto belih deklic, čete vojakov, Orlov, redovnic, okoli 150 duhovnikov, škola dr. Kleina za Najsvetjšim, ob strani Orli s sabljami, za nebesom dostojanstveniki (poslanci, senatorji, 4 ministri — dr. Šramek, dr. Dolansky, dr. Hruban in Začek), župan dr. Mičura, itd., četa Orlov, za njimi pa velika množica ljudstva, vseh do 10.000.

Na Zelni trg je do 10 prišlo k sv. maši do 25.000 ljudi, urejenih v lepo skupino raznih barv. Krasen je bil pogled na to pisano morje, ki je bučalo neprestano melodije krasne nabožne pesmi «Ejhle oltar», spremljano od godb. Nato so se razdelile množice v 4 skupine okoli 4 prižnic na vogalih trga. 4 pridigarji so ob enem govorili, med njimi je imel največ poslušalcev popularni, pa tudi pri nas Orlom znani p. Zurek. Pod soho Sv. Trojice na vrhu visečega trga je na visokem podiju daroval sv. mašo domači škof dr. Klein (pride včasih tudi v Ljubljano vizitirat čč. križarje kot njihov veliki mojster), sredi asistencije ministrov in narodnih noš. Krasno je bilo zopet petje 25.000 ljudi od godbi. Ko je podelil škof blagoslov s S. R. T. in so odpeli še papežovo in državno himno, je del procesije krenil nazaj k stolnici (l. 884. jo je posvetil sv. Metod) sv. Petra in Pavla, drugi pa so se razšli.

Ob dveh se je začelo zaključno zborovanje, vrhunec in krona kat. shoda, ker v dvorano ni šlo niti polovica zborovalcev, so ostali zborovali pred domom na cesti. Zgoraj je vodil zbor dr. Hruban, spodaj poslanec Šamalik. Zgoraj se je vršilo vse po programu (referati, pozdravi), spodaj improvizirano, a zelo živahno. V dvorani so bili zopet navzoči ministri, škofje itd., pozdravil je tudi g. Jan. Kalan za Jugoslovane. Spodaj so na mizi govorili: dr. Novotny, dr. Daněk, Šamalik, škof dr. Klein, ki je s solznimi očmi povedal, da še nikoli ni imel toliko vernega ljudstva za seboj kakor danes pri sv. maši, zlasti mož! Prosil je, naj ostanejo zvesti cerkvi, naj bodo apostoli idej katol. shoda, priporočal kat. škof in šolo ter spoštovanje do svojih voditeljev (sto je ponovil potem v dvorani). Na cesti sta tudi gg. Fr. Pavlin in J. Hraban za Jugoslovane, ki sta tudi obljubila, da bosta pričala doma, kako vernost na Čehoslovanskem raste in da ni več res, da bi bili Čehi sami brezverci, da se moramo vzajemno podpirati v obrambo skupnih idealov sv. Cirila in Metoda. Še enkrat sta vabila na Marijanski kongres 6.—8. sept. letos in na Orlovski tabor 1925. v Ljubljani. V dvorani so brali tudi nove brzojavke, izvolili stalen odbor za izvajanje sklepov kat. shoda (v njem so: opat Boršina, Šamalik, dr. Kratochvil, Landa, dr. Daněk, Pospichal, vseh je 20).

Nato sta izrekla zahvalo na vse strani preds. shoda dr. Hruban in preds. pripravlj. odbora prel. Borina, dr. Klein je dal blagoslov, zapeli so papežovo in državno himno, potem je pa dr. Hruban s geslom »vzpominat a pravočast« zaklical trikrat »Slava« katoliški bodočnosti čsl. republike in — shod je končan, zaključen z najlepšim uspehom, brez incidenta, v soglasju vseh, ki jih drži in vodi pri delu za ljudstvo in državo vera v Kristusa.

Čsl. katoličani zmagujejo v težkem boju, da bi dokazali doma in celemu svetu, da bo bodočnost zopet katoliška. Njih nasprotniki so hoteli patent na narodnost in čsl. patriotizem, hoteli so katoličane tepsti kot škodljivce in izdajalce naroda. Kmalu bodo morali tudi oni priznati, da zmaga in vlada v državi tisti, ki dobro dela in ne oni, ki veliko vpije. Katoliško načelo danes javno izpovedujejo med Čehi: 2 aktivna in 3 bivši ministri, 21 poslancev, 12 senatorjev, stotisoči organizirane mladine, milijoni ljudstva, ki ima za vsako vrsto interesov svojo posebno katol. organizacijo.

Katoliška renesansa med Čehi je nezadržljiva, češki narod bomo nele kot brat-ski in zavezniški, temveč tudi kot katoliški lahko ljubili.

Cenj. velesejmskim razstavljalcem

in drugim tvrdkam priporočamo, da se ob času velesejma poslužujejo za reklamo predvsem »SLOVENC«, ki izhaja ta čas v znatno pomnoženi nakladi in cenjenim tvrdkam ravno ta čas

zagotovi največji uspeh!

Oglase sprejema ves čas velesejma tudi ekspozitura »Slovenec« na velesejmu, desno od vhoda, tik sejske pošte.

Gospodarstvo.

Fr. Jesenovec:

Napake našega mlekarstva.

Pri ustanavljanju mlekarstvih zadrug se je že takoj v začetku veliko grešilo, ker so se uveljavili premali deleži. Na primer v kakem kraju so ustanovili mlekarstvo zadrugo, h kateri je takoj v početku pristopilo 50 do 60 udov, oziroma članov z deleži po 10 K in 2 K vpisnine. Na ta način se je spravilo skupaj 600 do 800 K. Vsled tega je bilo treba takoj jemati posojila, katera je bilo treba obrestovati oziroma vračati. Za nabavo strojev in drugih mlekarstvih potrebščin je bilo najmanj treba 7000 do 8000 kron. Nato je bilo treba polskati primeren prostor, ker na zidanje nove mlekarne ni bilo misliti zaradi premalega kapitala. Zato so mlekarstvo namestili v kak hlev ali v drug lokal, katerega je bilo treba popraviti in predelati, da se je moglo postaviti stroje.

Vse to je stalo mnogo denarja. Prostorov pa le ni bilo mogoče urediti tako, da bi odgovarjali zahtevam mlekarne. Čez čas je bilo treba zopet kaj predelati ali pridelati. Tako je stalo to popraviljanje in predelavanje v nekaj letih toliko kot bi stala nova vsem zahtevam odgovarjajoča mlekarica.

S stroji je bilo istotako. Za začetek so si nabavili male stroje, to pa največ radi pomanjkanja denarja, kar je samoobsebi umevno. Seveda so bili ti stroji v kratkem času premajhni, ker niso mogli predelati toliko mleka kot ga je bilo. Radi tega je bilo treba nekatere stroje zavreči in naročiti nove. To je stalo zopet mnogo denarja, a mlekarica le ni bila opremljena tako kot bi bilo treba.

Veliko zlo za mlekarne so bili mlečni transportni vrči, kateri so se med vožnjo na železnici pri nakladanju in prekladanju poškodovali in razbili. Obenem se jih je prav mnogo poizgubilo, posebno med vojno, zašli so prav doli na Hrvaško. Treba je bilo vedno nove naročiti in popravljati stare. Temeljita poprava in pocinjenje je stalo polovico novega vrča.

Pred vojno se je mleko iz naših mlekar najprej izvažalo v obmorska mesta, katera so porabila večino našega mleka. Le v letnem in jesenskem času ga je preostajalo za izdelovanje surovega masla in sira.

V letnem času ob vročih in soparnih dnevih so bile silne težave z mlekom, ker se mleko izpostavljenosti silni vročini ni moglo vzdržati na tako dolgi poti ter je prišlo skisano na določeno mesto. Prejemnik je tako mleko mlekarji vrnil, katera je morala to škodo sama trpeti. Ker se je to mnogokrat dogajalo so imele mlekarne silno mnogo škode. Ker je v letnem času več mleka, so mlekarne tiščale svoje mleko na trg. Tako ga je imel tudi trgovec velikokrat preveč. Kar ga ni brzo prodal, se mu je pokvarilo, in ga je zopet na škodo mlekarne vrnil. Tako so bile mlekarne vedno tepene. Kar so po zimski prištedile, to jim je požrlo leto, in tako je šlo leto za letom.

To je bila neozdravljiva rana naših mlekar, radi katere se naše mlekarne niso mogle dvigniti. Posebno so trpele vsled tega mlekarne po Dolenjskem in Gorenjskem. To pa radi slabih železniških zvez; prišedši v Ljubljano na kolodvor je moralo mleko v vročini po več ur stati, predno se je odpeljalo dalje. Zato ni čuda, ako se je mleko pokvarilo.

Mlekarne so sicer pridno obratovale, a nikakor niso mogle priti do potrebnega rezervnega kapitala, da bi si zamogle napraviti moderno mlekarstvo ter je opremiti z modernimi stroji in z drugimi potrebščinami. Tako se je vsled prenizkih deležev, vsaki zadrugi že takoj ob rojstvu vcepila kal bolezni, na kateri še danes bolehalo naše mlekarne. Seveda jim tega ne moremo zameriti, ker nekateri kmetje bi lahko vzeli večje deleže, a treba se je bilo ozirati na revne kmete. — Revni kmetje bi visokih deležev ne mogli utrpjeti, ter bi jih ne vzeli; tako bi bila mlekarica z večjimi deleži, a teh bi bilo malo — pa tudi mleka bi bilo malo.

Ena glavnih napak večine naših mlekar je, ker se mleko okoli pobira z voznikom, kateri ga pobira od ljudi, ki ga prinesejo, ter ga izliva v velike transp. vrče. On ne gleda, ali nosijo ljudje mleko v čistih posodah ali v nesnažnih, dalje ne gleda, ako je mleku primešana voda ali če je posneto. Samoumevno je, da voznik najsibo ženska ali moški ni zmožen vsega tega storiti in se to tudi od dotičnika ne more zahtevati.

Na ta način pride mleko od petih ali šestih strank v en vrč, ter se ne more določiti, katera stranka je dala slabo mleko. Tako pride mleko iz nesnažnih posod, od bolnih krav, ali krav, katere so zaužile kako pokvarjeno krmo. Dalje se pripeti, da pride mleko z vodo pomešano ali pa posneto. Vse to silno škoduje kakovosti mleka in njega izdelkom. V krajih, kjer se mleko na ta način pobira, mlekarju ni nikdar mogoče dobro delati, vedno ima težave z mlekom, katerega nikdar ne prejme takega, kakor je treba. — Posebne težave ima mlekar s takim mlekom v letnem času, ko mu voznik pripelje mleko, katerega je že mnogo skisanega, nekatero je že trdo. Takega mleka ne more več porabiti, nazaj ga pa tudi ne more vrniti, ker ne ve čigavo je. Za zasiriti ni, za posneti isto ne, ako ga posneme pa dobi tako malo smetane,

da se komaj izplača delo. Preostaja le, da napravi skuto, katera ravno tako malo vrže najsibo iz celega ali posnetega mleka. S skuto je pri nas težava, ker se jo tako malo konzumira.

Prvi pogoj za obstanek vsake mlekarne je, da pride mleko od vsakega člana posebej v lastni in snažni posodi. Le na ta način zamore mlekar prejeti zdravo in čisto mleko. Mlekar ima lahko mleko kontrolirati ter ljudi opozoriti na napake, katere pri tem dobi.

Ruska pšenica.

Odkar je ruska revolucija zanetila velikanski požar na vzhodu, je stopila Rusija tako v gospodarskem kakor v političnem oziru v ospredje zanimanja evropske žitnice.

Ali je že Rusija evropska žitnica ali je to pozicijo za vedno izgubila, se glasi najaktuelnejše vprašanje ruskega gospodarstva. Kako stoji z vprašanjem.

Kar se tiče gojenja žita, je situacija v evropski Rusiji sledeča: Cela Rusija se razdeli z ozirom na produkcijo žitaric v tri velike predele.

Prvi predel je konzumni. V teh pokrajinah je produkcija žitaric manjša kakor konzum. To so severne pokrajine, potem jezerske pokrajine, industrijski moskovski okraj.

Drugi predel, kjer je produkcija žitaric enaka konzumu, obsega pokrajine ob zgornji Volgi, ob Uralu in gubernije Kursk, Voronež, Volinija in Astrahan.

Najvažnejši pa je tretji predel, v katerem prekaša produkcija znatno konzum. Tu sem spadajo pokrajine ob dolnji Volgi (razen astrahanske gubernije), potem maloruske pokrajine ali Ukrajina, obale Črnega morja in sev. Kavkazije.

Za eksport prihaja v poštev tretji predel. Tukaj je slavnoznana »črna zemlja«, ki sega do Romunije in na drugi strani v Sibirijo, ter pokriva ca 100 milijonov hektarjev. »Črna zemlja« je najbolj ugodna za pšenico.

V zadnjem času pred vojno je odpadlo od celokupne žetve v Rusiji na pšenico 33 odstotkov ali ca 28 milijonov ton, na rž 25 odstotkov ali 25 in pol milijona ton, na oves 20% ali 18 milijonov ton, na ječmen 12% ali 13 milijonov ton, ostalo pa na razne ostale žitarice. Od te ogromne produkcije žitaric (letno 92 milijonov ton) je Rusija pred vojno izvažala 12% ali 8.7 milijonov ton.

Pripominjamo, da so severnoameriške Združene države izvažale pred vojno samo 4 in pol odstotka svoje produkcije, Kanada pa 24 odstotkov.

Večino ma se je iz Rusije izvažala pšenica, potem ječmen, v manjših količinah oves, koruza, rž in moka.

Ruska pšenica je relativno lahka, vsebuje pa mnogo glutena in daje izvrstno moko. Edino kanadska pšenica je iste kvalitete kakor ruska.

Rusko žito so pred vojno največ kupovali Italijani, potem Holandci, Nemci, Angličani, Francozi itd. Večinoma se je rusko žito (80%) natovarjalo za izvoz v lukah Črnega morja, kakor Odesa, Nikolajev, Kerzon in Rostov.

Med vojno je eksport ruskega žita popolnoma prenehal. Radi političnih razmer je padla produkcija žita v l. 1920 na 28 milijonov in v l. 1921 zaradi silne suše na 26 milijonov ton. Vendar pa si je produkcija opomogla v l. 1923 na 48 milijonov ton. Zato je tudi izvoz v l. 1923—1924 (t. j. od žetve l. 1923.) dosegel že skoro 2 milijona ton. Sedaj se izvažna največ rž in sicer največ v Nemčijo, Anglijo in Skandinavijo.

Sedaj že konkurira ruska pšenica ameriški pšenici na evropskih tržiščih.

Letošnja žetev se ceni na 48 milijonov ton. Suša, o kateri so poročali evropski časopisi, ni zadela toliko pokrajin kakor v letu 1921. Odšteveni zaloge pšenice, ki je potrebna za pokrajine, ki so prizadete po suši, bo ostalo za izvoz še vedno čez 2 milijona ton, kar je približno istotako kot v l. 1923. Najbolj pesimistične vesti potrjujejo te številke.

Vsekakor pa je treba z ruskim žitom računati na evropskih tržiščih, če ne sedaj, pa v najbližji bodočnosti. Sovjetska vlada forsira izvoz žita v svrhu ohranitve stabilne valute in zagotovanja valutne reforme, ki se je dosedaj z uspehom provedla. Zato stremi sovjetska vlada po aktivni bilanci zunanje trgovine, kar pa bo mogla doseči le z znatnim izvozom žita.

Pričakovati pa je, da bo v doglednem času Rusija postala zopet žitnica Evrope. Nova valuta kakor kurz ruske gospodarske politike bosta v veliki meri pripomogla k temu.

g Novosadska borza. Nova pšenica 375—380 Din, stara pšenica 385—390 Din, koruza 280—290 Din, oves 295—300 Din, moka bazis nulerca 570—580 Din, otrobi 195—200 dinarjev, fižol 520—530 Din

g Cene živine, telet in prašičev dne 20. avgusta 1924 v Ljubljani. Voli debeli za kilogram žive teže 13—14 Din, voli za vprego 12.50—13.50 Din, biki debeli težji 14—14.50

dinarjev, biki rejeni lažji 12.50—13 Din, krave rejene 10.75—12.50 Din, krave klobasarije 7.50—8 Din, teleta živa težja debela 20—21 dinarjev, teleta živa lažja 18.50—19.50 Din, teleta zaklana 23.50—25 Din, prašiči persutariji živi 19—20 Din, prašiči debeli živi 20—21 Din, prašiči zaklani 24.50—25.75 Din. Na ljubljanskem semnju je bilo malo domače živine, večina živine je bila postavljena po prekupcih. Cene se od zadnjega semnja niso nič spremenile in je prej opaziti padanje kot porast cen. Cene telet in prašičev pa so nekoliko poskočile, to pa samo mimogrede radi velesemnja, ker je bilo nekoliko živahnejše povpraševanje po blagu. Opaža se že zastoj v kupčiji s prašiči in teleti in je torej pričakovati znižanja cen.

g Razdelitev prostorov za skladišča na Delti in Brajdici. Od 18. avgusta dalje posluje pri mestnem županstvu na Sušaku komisija, ki razdeljuje prostore za skladišča na Delti in Brajdici. V poštev pridejo v prvi vrsti velike lesne trvdke. Sporni slučaji bodo predloženi v rešitev prometnemu ministarstvu.

g Liško-dalmatinska železnica. Delo pri zgradbi liško-dalmatinske železnice bo dovršeno na dalmatinskem in hrvatskem teritoriju do konca oktobra 1924. Potem se pričnejo polagati tračnice.

g Podružnica državne hipotekarne banke v Splitu. Deželni kreditni zavod v Splitu se je preosnoval v podružnico državne hipotekarne banke v Splitu.

g Falsifikacija angleških funtov. V Bratislavi so prišli na sled novim falsifikacijam angleških bankovcev po 5 funtov, šterlingov. Svoječasno so se ti falsifikati pojavili v Ljubljani, Zagrebu in v Trstu, kjer je bila centrala. Družba je bila odkrita. Sedaj gre pa za novo podjetje falsifikatov. Niti vodijo zopet v Trst.

g Velika poljedelska razstava v Skoplju. Od 27. do 30. septembra se vrši v Skoplju velika poljedelska razstava, katero priredi srbsko poljedeljsko društvo v Belgradu s pomočjo poljedeljskega ministarstva. Razstava bo prirejena za sledeča okrožja: skopljansko, kosovsko, zvečansko, prizrensko, negotinsko, ohridsko, bregalnisko, kumanovsko in tetovsko okrožje.

g Avstrijska zunanja trgovina. V prvi polovici t. l. je znašal uvoz v Avstrijo 1 milijardo 46 milijonov, izvoz pa 529 milijonov zlatih kron. Deficit je torej dosegel 517 milijonov zlatih kron.

g Veliki nakupi madžarskih rafinerij na Ruskem. Mažarska rafinerija se je pričela že pred meseci pogajati s sovjetsko misijo v Berlinu za dobavo velike množine surovega olja. Pogajanja so zaključena in pogodba gotova za dobavo 3500 vagonov surovega olja, ki ga bodo dovozili po vodni cesti po Črnem morju in po Donavi. S tem bodo potrebe mažarskih rafinerij za daljšo dobo krite. S predelavo se prične nemudoma po prirodu surovin.

g Prisilna likvidacija ogrske stavbeno-industrijske banke. Ogrska stavbeno-industrijska banka je zašla v plačilne težkoče. Vršla so se pogajanja v svrhu sanacije. Pogajanja pa niso uspela. Banka je primorana izvesti prisilno likvidacijo.

g Letošnja produkcija hmelja v Češkoslovaški. Letošnja trgategv hmelja na Češkem se ceni na 100.000 do 110.000 stotov (po 50 kg) napram 47.000 stotov lani. V Nemčiji bo znašal letošnji pridelek 122.000—126.000 stotov (po 50 kg napram 64.000 lani).

g Češki pivovarjari hočejo zvišati cene piva. Te dni so se vršila v Pragi posvetovanja češkoslovaških pivovarjarjev v svrhu zvišanja cene piva. — Povišanje uveljavljajo z visokimi cenami ječmena. Pogajanja še niso končana. Češkoslovaška vlada namerava preprečiti to zvišanje s prepovedjo izvoza ječmena in slada.

g Polom največje ameriške petrolejske družbe. Ena največjih ameriških petrolejskih družb Midi Oil Company stoji neposredno pred polomom. Ta družba je z nesrečnimi finančnimi operacijami izgubila 77 milijonov dolarjev. Celokupna delniška glavnica družbe znaša 95 milijonov dolarjev.

Volna
Trikotaža

Ljubljanski velesejem

Paviljon H 320—321

Gaspari & Faninger
Maribor

Cerkveni vestnik.

PRVI MARIJANSKI KONGRES V LJUBLJANI.

Zanimanje za prvi Marijanski kongres na Slovenskem vidno raste. Od vseh strani prihajajo pozdravna in navduševalna pisma. Legitimacije so pošle in še vedno prihajajo nova naročila. Treba bo natisniti novih.

Jugoslovanski škofje priznavajo važnost Marijanskega kongresa: skoro vsi ga pozdravljajo z vzpodbujajočimi pismi in blagoslavljanjem.

Za shod se zanimajo celo tuji narodi. Katoličani Čehoslovaške in Hrvatje pošljejo svoje zastopnike. Shoda se bosta udeležila med drugimi tudi zastopnik pravoslavne cerkve iz Belgrada in zastopnik ruske pravoslavne cerkve.

Zastopana bo tudi višja vojaška oblast, ki je radevolje dala na razpolago godbo dravske divizije, da bo sodelovala pri vseh slavnostnih prireditvah.

Vse kaže, da bo prvi Marijanski kongres veličastna manifestacija za Marijo Devico. Duhovniki naj bodo v soboto in nedeljo na razpolago za spovedovanje. Poleg obhajila za odrasle naj organizirajo skupno sv. obhajilo šolske mladine v spomin na desetletnico, odkar je umrl evharistični papež Pij X., čigar geslo je bilo: »Vse prenoviti v Kristusu«.

Kdor želi še legitimaciji, naj se oglasi pravočasno. Znižana vožnja z legitimacijo je dovoljena.

c Euharistični shod za cerkniško dekanijo bo 30. in 31. avgusta t. l. v Cerknici. — V soboto 30. avg. ob pol 8. uri zvečer po vseh cerkvah v dekaniji pol ure slovesno zvonjenje. V Cerknici se izpostavi sv. Rešnje Telo ob 8. uri zvečer s prvim govorom in litanijami. Sv. Rešnje Telo bo izpostavljeno celo noč. Ob polnoči je sv. maša z obhajilom vernikov. Ob 6. uri zjutraj drugi govor za moške, sv. maša in skupno obhajilo otrok in drugih vernikov. Ob 10. uri tretji govor in slovesna služba božja. Ob 2. uri popoldne govor in procesija z Najsvetjšim. Po procesiji na trgu skupna povesitev, zahvalna pesem in blagoslov.

Narodno gledališče.

Red predstav za časa ljubljanskega velesajma.

Petek, 22. avgusta. Drama: Paglavka.

Sobota, 23. avgusta. Opera: Cavalleria Rusticana, V vodnjaku.

Nedelja, 24. avgusta. Opera: Pikova dama.

Operna pevka Božena Vanečkova. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani pridobila je za našo opero odlično češko pevko — sopranistko gospodično Boženo Vanečkovo, ki je bila do sedaj članica Narodnega gledališča v Brnu in v Olomucu. Gospodična Vanečkova nastopa četrto leto na odru ter je v tej dobi nastudirala in odpela 35 vlog iz raznih oper. Nastudiran ima ves češki operni repertoar, poleg tega pa razne Verdijsve, Puccinijsve, Wagnerjeve, Mozartove in druge opere. Med svoje najboljše vloge šteje Smetanovo Libušo, Milado iz Daliborja, Vendulko iz Poljuba, Marinko iz Prodane neveste, dalje Dvořákov Rusalko, Foersterjevo Evo, Tatjano iz Onjeginja, Marto iz Nižave, Madame Butterfly in Tosco; Aido, Eleonoro iz Trubadurja; Straussovo Salome itd. Gdčna. Vanečkova je zato, ker je gospodična Rozumova, ki je pri liki gostovanja olomuške opere, katere gostovanje je sprejela dunajska kritika nad vse pohvalno. Na našem odru nastopi prvičkrat v soboto, dne 23. t. m.

Drugo gostovanje opernega pevca dr. Maksa Morica. — Odlični pevec tenorist dr. Makso Moric si je s torkovim nastopom na mah pridobil vse občinstvo; gostuje drugič na našem odru kot Turiddu v operi »Cavalleria rusticana« v soboto, dne 23. t. m. Isti večer nastopi prvičkrat na našem odru operna pevka gospodična Božena Vanečkova in sicer poje vlogo Lidunke v operi »V vodnjaku« in pa vlogo Sanitze v »Cavaleriji rustican«. Vloga Lidunke sicer ne spada v njen operni repertoar, vendar jo je prevzela iz posebne naklonjenosti in ljubeznivosti samo da omogoči operni predstavi v soboto, to pa zato, ker je gospodična Rozumova, ki je pri

Schicht

Pravo Schichtovo-milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljšje.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

7

premieri pela vlogo Lidunke obolela za angino in najmanj teden dni ne bo mogla nastopati na našem odru.

Ljubljanska drama bo igrala v petek 22. t. m. francosko veseloigro »Paglavko«. V glavnih vlogah nastopijo dame: Nablocka, Juvanova, Medvedova, Vera in Mira Danilova, Ježkova, Rakarjeva, Gorjupova ter gg. Putjata, Skrbinek, Peček itd. Režijo vodi gospod Putjata. Začetek ob 8. uri zvečer.

Posetnikom velesajma!

Najmoderneje svilene jumperje in jopce, gladke in thutankamen vzorce, v veliki izbiri od 180 do 390 Din. — Trgovcem znaten popust!

F. in I. GORIČAR :: Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29.

Naznanila.

Člane jugosl. novinarskega Udruženja, sekcija Ljubljana, ponovno opozarjamo na izredni občni zbor, ki se vrši jutri, v soboto ob 16. v restavraciji Košak na Krekovem trgu. Člani, ki se ne morejo občnega zbora osebno udeležiti, naj pismeno pooblaste z zastopstvom koga od svojih tovarišev. — Odbor.

Fantovski tabor se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. pri Sv. Jakobu ob Savi. Ob 9. uri sv. maša. Po sv. maši tabor: 1. Bojezen naše dobe. 2. Boj materializmu. 3. Boj pijančevanju — Za varčevanje. 4. Delo v organizaciji. 5. Orlovstvo.

Prostovoljno gasilno društvo v Sp. Šiški priredi dne 24. avgusta, to je na komarjevo nedeljo vrtno veselico v gostilni g. Peter Stepiča, upajoč, da poseti občinstvo v obilem številu to veselico in s tem podpre to jako koristno društvo, ki deluje v prid občinstva. Posetnikom se bode nudilo mnogo zabave. Za jed in dobro kapljico preskrbljeno. Odbor.

Vrh Sv. treh kraljev. V nedeljo dne 24. t. m. priredi Kat. prosv. društvo otvoritev novo zgrajenega doma. Vsi prijatelji našega prosvetnega gibanja in ljubitelji krasnega razgleda, pridite ta dan na Vrh. — Odbor.

Mnogo hvaljene in iskane Markove kapljice proti motenju prebave in bolečinam v želodcu iz Mestne lekarne v Zagrebu dobite odslej vedno v lekarni Leustek.

Pevski vestnik.

Kamniško pevsko okrožje priredi v nedeljo dne 24. t. m. ob 4 popoldne v Društvenem domu v Domžalah koncert s sledečim sporedom: 1. a) Volarič: Rožici, b) Adamič: Večerna pesem, poje mešani zbor iz Doba. 2. a) Kimovec: Teče mi vodica, b) Klemenčič: O pogledite ptičice, poje mešani zbor iz Ihana. 3. a) Adamič: Če ti ne boš, b) Hubad: Gor čez izaro, c) Premrl: Slovenska govornica, poje mešani zbor iz Kamnika. 4. a) Ipavec: Lastovki v slovo, b) Vodopivec: Ves dan je pri oknu, poje mešani zbor iz Nevelj. 5. a) Schwab: Zala je, pala, b) Marolt: Oj ta sol-danski boben, poje oktet »Krivčok« iz Kamnika. 6. a) Nedved: Nazaj v planinski raj, b) Foerster: Naše gore, poje mešani zbor iz Domžal. 7. a) Nedved: Naša zvezda, b) Fleišman: Triglav, c) Hajdrih: Od Urala, moški zbor, poje združeni pevski zbori. — Ker bo ta koncert prva javna prireditev kamniškega pevskega okrožja in bo pri njem sodelovalo čez 200 pevcev, vabimo vse prijatelje petja, da obiščejo ta koncert, ki naj poživlji zmisel za lepo slovensko petje. — Sodelujoče pevske zbornice opozarjamo, da bo v nedeljo ob 1 skupna pevska skušnja v Društvenem domu in naj se je vsi pevci sigurno točno udeležijo.

Orlovski vestnik.

Okrožna prireditev na Breznici. V nedeljo, dne 31. avgusta, priredi vrhniško orlovsko okrožje svojo obvezno prireditev na Breznici. Prireditev bo celodnevna. Orlovstvo se je zadnje leto v vrhniškem okrožju izredno okrepilo. Sedmim že dobro delujočim odsekom se je pridružilo še pet nanovo ustanovljenih in en odsek, ki je bil šele letos poživljen. Zato se lahko pričakuje, da bo ta prireditev v čast okrožju, posebno ker je že letošnja izredna okrožna prireditev v Hotedšici tako lepo uspela.

Orlovski odsek v Sv. Juriju ob juž. žel. proslavi svojo 15letnico obstoja dne 7. septembra s sledečim sporedom: Dne 7. sept. ob 5. uri domači odsek in orliški krožek skupno sv. mašo in sv. obhajilo. Pri jutranjih vlakih ob pol 7. in 8. uri sprejem gostov na kolo-dvoru, nato obhod po trgu, skupna služba božja na prostem, kratko zborovanje, skušnja, obed, ob pol štirih popoldne javen nastop in nato prosta zabava. Prosimo vse bratske odseke ob blizu in daleč ter naše prijatelje, da pohitijo ta dan k nam. Za polovično vožnjo po železnici je preskrbljeno.

Dijaški vestnik.

Kat. dijaška zveza za Srbijo priredi svoj drugi počitniški sestanek dne 24. t. m. ob 9 popoldne v Belgradu v kat. župnišču. Razen članov in članic so vabljeni gg. starišine kat. akad. društev. Vajenci naj se s stanka udeležijo radi važnega razgovora. — Predsednik.

Kat. dijaška zveza v Belgradu vlnudno prosi belgrajske katoličane in pravoslavne brate, da ji nemudoma sporoče, ako bi mogli nuditi kat. dijaštvu v Srbiji v prihodnjem šolskem letu gmočno pomoč. Kat. dijaška zveza, kakor tudi kat. jugosl. akad. društvo sv. Ciril in Metoda imata svoje prostore v Kosovski ulici št. 37.

Socialni tečaj priredi Kat. dijaška zveza v Belgradu začetkom oktobra. Opozarjamo že sedaj vse članice in člane z univerze, da se do takrat vrnejo v Belgrad. — Predsednik.

Organizacija strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani, strojna sekcija, ima svoj sestanek v soboto 23. t. m. ob 20. uri v restavraciji pri Roži, Judovska ulica. Udeležba za člane obvezna.

Turistika in sport.

Svetovni mojster v težki atletiki Marjan Matijević nastopi na prireditvah težkoatletične sekcije SK Slovana, ki se vrše v soboto 23. in v nedeljo 24. t. m. ob pol 9 zvečer v Narodnem domu. Marjan Matijević je izvajal svoje produkcije v vseh večjih mestih Evrope, Amerike in Afrike in povsod zadivil in navdušil publiko. Na svojem triumfalnem potovanju si je pridobil prve svetovne nagrade in svetoven sloves. Ta junak iz Like drži v zobeh 600 kg in pleše z njimi kolo, dalje krivi železne drogove v spiralo itd. itd. Njegov program obsega sama čudesa, ki jih Ljubljana še ni imela prilike videti. — Marjan Matijević se je na svojem potovanju po Sloveniji ustavil v Ljubljani, da nastopi kot gost na prireditvah SK Slovana, kateremu hoče s svojim nastopom pomagati, da dvigne svojo težkoatletično sekcijo. Poleg programa M. Matijevića se bodo predvajale na prireditvah tudi rokborba in boks. V francoski rokborbi nastopila atleta Tičar (srednjetežka teža): Pipenbacher (težka teža), v rimsko grški rokborbi Bardorfer (srednjetežka teža): Koščinski (srednjetežka teža), Miklavčič (peresna teža): Bano-

vec (peresna teža). V angleškem boku nastopijo atleti Vavpotič (srednja teža): Legat (srednja teža), Japelj (srednja teža): Bar (lahka teža). — Sobotna in nedeljska prireditev SK Slovana bosta za Ljubljano prava senzacija. — Slike atleta M. Matijevića so razobešene po vsem mestu. Del njegovih odlikovanj se nahaja v izložbi trgovine Majdič.

Admira (Dunaj — Ilirija. Nastop nogometnega moštva dunajske Admire proti našemu prvaku Iliriji dne 23. in 24. t. m. predstavlja eno redkih velikopoleznih sportnih prireditev v Ljubljani. Admira stoji v prvenstvu dunajskega I. razreda na petem mestu z malo diferenco točk za znamenitimi Amaterji, Vienno, Rapidom in Wr. Sportklubom. V Ljubljani nastopi s kompletno prvo garnituro, v kateri igrajo avstrijski reprezentančni igralci Wieser (vratar), Koch (sr. half) ter napadalca Schierl in Klima. V mesecu juniju je gostovala Admira z velikim uspehom v Belgradu, kjer je po krasni igri zmagala nad Jugoslavijo s 6:2 in nad Beogr. S. K. s 5:3. O visoki kvaliteti Admire pričajo tudi rezultati 5:0 proti graškemu Sturmju, 6:1 proti FC Karlsruhe in 2:0 proti lvoskemu Pogonu. V soboto se vrši tekma ob 17.30, v nedeljo ob 17. uri. Predprodaja od petka naprej v trgovini J. Gorec. Ker je zvezano gostovanje Admire z velikim finančnim rizikom, je S. K. Ilirija primorana k nekaterim izrednim odredbam glede vslopnine.

S. K. Ilirija objavlja v informacijo sportne publike in članstva: Z ozirom na velik finančni riziko, s katerim sta spojeni tekmi dunajske Admire dne 23. in 24. t. m., je odbor prisiljen ukiniti za ta slučaj vse proste vstopnice izvenemših novinar-skih ter nekoliko zvišati običajno vstopnino. Odbor je prepričan, da bodo našli ti ukrepi in prizadevanja pravilno razumevanje in podporo tako med članstvom kakor med publiko.

Avtomobilska in motociklistična gorska dirka na Vrhnikih dne 24. avgusta t. l. ob 15. uri. V informacijo občinstva ter v odgovor na razna vprašanja naj s'uzi, da je ob progi dokaj mest, ki nudijo dober razgled na tekmovalno progo. Osebito se opozarja na mestu pri km 23, ki nudi razgled na sedem ovinkov ter na mesto pri km 25. To drugo omenjeno mesto nudi najboljše razgled na progo, skoro 3 km na dolgo; proga na tem delu ima par ovinkov ter dva ravna kosa, kjer bo omogočeno tekmovalcem razviti največjo brzino. Poleg tega je pri km 25 obširen park za vozove, tako da bo posetnikom mogoče opazovati tekme. Tretje interesantno mesto za gledalce je na cilju pri km 26, na vrhu serpentin pri železniški čuvajnici. Vlak na Vrhnikih odhaja iz Ljubljane glavni kolo-dvor ob 13.25 uri.

Samost. mlinarja

za eksportni parcmiln takoj sprejme UPRAVA VELE-POSESTVA BELTINCI (Prekmurje). 4931

Trgovina perila

Hed. Sarc

pralnica in likalnica

Selenburgova ul. 5.

POZOR

kovaški mojstri!

Izgotovljene ostre PODKVE za zimo (grifane) na šole na vijake dobite po nizki ceni 30 K za kilogram v skladišču Poljanska cesta 59. 4933

Stiskalnice (PRESO)

za stiskanje grozdja in sadja, srednje veliko, dobro ohranjeno. Ogleda se lahko vsak dan na Dolenjski cesti št. 23 pri hišniku Krajsku. Pismene ponudbe je poslati do 28. avg. upravnemu odboru dr. Oraž-novega dijaškega doma (Univerza), Ljubljana.

TOVARNA ZA SUKNO

dobro vpeljana, na Gorenjskem, išče družabnika vsled razširjenja podjetja. Potreben kapital 175.000 Din. - Vpraša se »Realia«, Dunajska cesta 21

Gostilničarji, pozor!

Prima ogrske in dom. SALA-ME, polnomasten trapistovski SIR kakor tudi POLE-MENDOLICE prve vrste nudi delicatessen na trgovini in ZAJUTRKOVALNICA. LJUBLJANA, Lingerjeva ulica. 4153

DIJAKINJA ali gospodična se sprejme na hrano in stanovanje. Poljanska cesta 54, II. nadstr., vrata št. 34. 4939

Kuharica kmečko delce z dobrimi spričevali želi nastopiti stalno službo. - Naslov in upravi »Slovenca« pod šte. 4932.

Knjigovodja

perfekten bilancnik, verziran v vseh trgovskih poslih, išče mesta kot glavni knjigovodja ali pisarniški vodja v večjem podjetju. Ponudbe na upravo lista pod »Strokovnjak« 4938.

Dijaka nižjih razredov SPREJMEM na hrano in stanovanje; soba je lepo svetla in zračna, z električno razsvetljavo. - Naslov in upravi pod šte. 4852.

SOBO S KUHINJO

iščem proti nagradi v mestu. Plačam 1 leto naprej. - Ponudbe pod šifro »1 leto« na upravo »Slovenca«. 4826

Za čas velikega sejma od 15. do 25. avgusta je na Krekovem trgu št. 10 v prvem nasr. pri TEKSTILBAZARJU vsak dan odprta

razstava ostankov

blaga za obleke in perilo. — OSTANKI se prodajajo za skoro

polovične cene.

Tam kupite:

Fino delenasto bluzo za 27 Din
Fino veliko delenasto obleko za 68 Din
Dobro močno sukno za veliko moško obleko z vso podlogo 350 Din
Za fino cefirasto srajco 44 Din
Za moške cajgaste hlače iz močnega cvrnatnega blaga 48 Din
Za hlače iz navad. cajga pa samo 38 Din

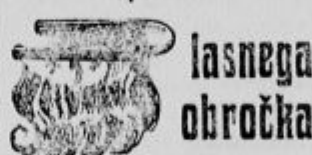
Kdor nima prilike na razstavo ostankov osebno priti, naj piše po cenik. — Po pošti pošiljamo ostanke vsak dan. — Po končanem velesajmu se prodajajo ostanke na zalogi samo VSAKO SREDO in SOBOTO pri

Tekstilbazarju

Ljubljana, Krekov trg št. 10 prvo nadstropje.

JAVNA PROST. DRAŽBA se vrši dne 24. in 25. avgusta 1924 od 9. ure popoldne naprej v Ljubljani, nasproti velesajma. - Prodajalo se bo: 16 različnih motorjev (motocikljev) novih in že rabljenih, več dvokoles in motorčkov za montirati na navadna dvokolesa, več šivalnih strojev za šivilje, krojače in čevljarje; kdor rabi otroški voziček, naj ne zamudi prilike, ker se bo prodajalo veliko različnih otroških vozičkov po čudovito nizki ceni; dalje 5 avtomobilov, 4 stružnice za železo, priprave za male mehanike, pneumatika za dvokolesa, zračnice že od 12 Din, karbidne svetilke itd. 4932

se najhitreje moderno in okusno počee z uporabo

Vedno velika izbira vplet (kit). Priporočam se za vsa lasna dela kakor tudi za barvanje sivih las z »L'Oreal Hene«, tudi v modn. barvah

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode, Sv. Petra cesta 32.

M. HORVAT

modistka, Stari trg št. 21, prodaja nakitene slamnike in prazne po lastni ceni; dalje bele klobuke, oblike, od 160 do 200 Din, dvobarvni 170 Din, različne druge barve pa po 150 Din. 4732

NOVOOTVORJENA ČEV-LJARSKA DELAVNICA,

- Pred Igriščem šte. 1 - sprejme v delo izdelavo novih čevljev po najmodernejši obliki in vsa tovrstna popravila. Priporočam se trgovcem in čevljarim mojstrom za izdelovanje gornjih delov.

lasnega obročka

NOVOOTVORJENA ČEV-LJARSKA DELAVNICA, - Pred Igriščem šte. 1 - sprejme v delo izdelavo novih čevljev po najmodernejši obliki in vsa tovrstna popravila. Priporočam se trgovcem in čevljarim mojstrom za izdelovanje gornjih delov.

Produkt. zadruga

čevljarjev v Ljubljani, Hrenova 4,

ima na »IV. velesajmu« v Ljubljani, paviljon »I« št. 402 razstavljene vsakovrstne

ČEV-LJE od najfinejših, luksus, modernih, sportnih ter lovskih in gorskih čevljev. - Posebno pa opozarja občinstvo, da se bo zadnji dan, t. j. 25. avgusta razprodajala vsa zaloga po lastni ceni.

Prodaja se

PRVOVRSTNA

SEMENSKA

- PŠENICA -

pri upravitelstvu grašine na KODELJEVEM, Moste pri Ljubljani.

Josip Kregar

oblastveno preizkušeni mestni lesarski mojster
Cesta na Kodeljevo 2 :: Ljubljana

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. — Prevzamem po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtnice, verande, stopnice i. dr.

ZA OGLED, cenitve, nadzorstva šumskih in kmetijskih veleposestev in lesnih industrij, za zanesljive kalkulacije rentabilnosti, za nakup in eksport lesa iz Bosne-Hercegovine v Italijo, Srbijo itd., obzirom na dobre kupčijske zveze in dolgoletno izkušnjo se priporoča **prvovrst. strokovnjak** Slovenec, ki je že 15 let ravnatelj večjih lesnih industrij in trgovin v Bosni. Najbolje reference. — Naslov v upravi »Slovenec« pod številko 4850.

čitajte in širite »Slovenec«!

Obiščite ob priliki mladinskih, oziroma fantovskih dni v Mariboru Industrijsko-obrtno razstavo,

kjer se nahajajo tudi cerkveni predmeti. - Na veselničnem prostoru svirata dnevno 2 godbi.
Strelšče, šofori itd. - Vstopnina na veselnični prostor od 18' naprej le 3 Din.

UČENCA Z DEŽELE
sprejemam za čevljarstvo obrt.
Naslov v upravi pod št. 4902.

Potrebujem za žago

ZAGARSKEGA MOJSTRA
MOJSTRA K JARMENIKU
in MOJSTRA K CIRKULARKI. - Biti morajo samostojni delavci in po možnosti neoženjeni. Pismene ponudbe z označbo plače na naslov: Eksploatacija šuma PAVLE VOJNOVIČ, Supetar — Otok Brač, I.almacija. 4880

Ljubljana
Cirkus Gostinjski
Latermanov drevored

Danes in vsak dan
ob 8 zvečer

20 senzacij

V nedeljo, 24. avgusta

dve

slavnosni predstavi

ob 4 pop. in 8 zvečer

Dnevno dopoldne od

10. do 1. pop. velika

ekskluzivna razstava

živali

Predprodaja vstopnic pri cirk. blagi.

OTROŠKI VOZIČKI: najcenejši domači izdelki.

DVOKOLESA: novi modeli z dobro pneumatiko.

MOTORJI: najnov. amer. tipa Evans, D. K. W., Persch, Orionette, Motorette.

PNEUMATIKA: plašči, zračnice in guma za otroške vozičke.

Posamezni deli za dvokolesa in šiv. stroje vedno v zalogi. - Preprodajalci in mehaniki nižje cene. Sprejemajo se tudi vsa popravila, emajliranje in poniklanje.

TRIBUNA F. B. L.,

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 4691

RAZSTAVNI

PAVILJON »F« št. 191.

PERJE

kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka

E. Vajda, čakovec

PERJE

kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka

E. Vajda, čakovec

PERJE

kokoške, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka

E. Vajda, čakovec

Sode

Prima kakovosti in doge v vseh dimenzijah, kakor tudi vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje in dobavlja hitro solidno in najceneje

mehan. sodarska delavnica

R. PICHLERJA sin

Maribor, Frančiškanska ulica št. 11.

Udeležen na Industrijsko-obrtni razstavi v Mariboru, oddelek V. stojnica št. 121.

CELO vsaka najpriprostejša kuharica ve, da so Četina

testenine najboljše!

TISOČI in tisoči konzumentov zahtevajo pri svojem trgovcu izrečno Četina testenine.

NARAVNO, zakaj Četina testenine so izdelujejo po napolskem načinu le iz najboljših vrst pšeničnega zrna.

Glavno zastopstvo za Slovenijo.

Paternost & Remic, Ljubljana

Šlomškova ul. 11. — Paviljon na velosejmu, koja H. št. 287.

Najboljši nakup

papirja in lepenke

izorži

tovarnica papirja, serolletnega in toaletnega papirja ter lepenke

I. Bonač

LJUBLJANA, Copova cesta št. 16.

„Na Ljubljanskem velosejmu št. 63 in 64.“

Zahvala

Vsem, ki so ob izgubi našega nepozabnega

Dr. Klementa Juga

maternikoli način pokazali pieteto do pokojnega, bodi tem potom izrečena iskrena zahvala.

Na prvem mestu smo dolžni zahvaliti se neustrašeni, vrli ekspediciji T. K. »Skale«, ki je z izredno požrtvovalnostjo storila vse, da je bilo truplo pokojnika najdeno in preneseno s Triglavске stene na Dovje. Vrli Skalaši so tovariša tudi pri pogrebu nosili in ga sami pokopali.

Zahvaljujemo se dalje preč. duhovščini, posebno g. svetniku Aljažu, ki je pokojnika pokopal in šel nam v vsakem oziru na roko, g. Klemenčiču, ge. dr. Sodnikovi in g. dr. Franko, ki so v imenu rojakov, v imenu filozofskega seminarja oz. v imenu solkanskih akademikov izročili rajnkemu na grobu zadnje pozdrave, kakor tudi domačim pevcem, ki so mu peli zadnjo pesem. Ganiho nas je iskreno sočutje vseh, posebno rodbine g. dvornega nadlovca Rabiča, g. dr. Frankota in g. Klemenčiča, ki so nam pri uredbi pogreba največ pomagali.

T. K. »Skale«, Slov. Plan. društvu, solkanskim akademikom in vsem drugim darovateljem vencev in cvetk še posebej iskrena hvala!

V SOLKANU, dne 17. avgusta 1924.

KAROLINA JUG, mati. — ANTON JUG, brat. — ANTONIJA VUGA, sestra. — AVGUST VUGA, svak. — Marija JUG, svakinja.

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

40

Robert molči še nekaj časa. Potem pravi brez poudarka:

»Tukaj v mestu je pri znancih: Vrtna ulica 15, pri Hübnerju.«

Scholz poskoči.

»Tja hočem — z njo govoriti.«

Robert mu odkima.

»Jutri — jutri je — dovolj zgodaj.«

Nato stoji zopet zamišljen, slednjič vpraša:

»Ali jo boste kmalu vzeli?«

»Da. Če hoče Lora — kmalu!«

»Dobro!«

Robert seže v žep in postavi revolver na mizo.

»Kaj — kaj pa to?«

»Vam ga podarim kot poročno darilo.«

Ostro gledata drug drugemu v oči.

S strahom zre Scholz v nasprotnika, o katerem ve, da je bil zaradi nasilstva tri leta zaprt.

»Vam ga podarim,« ponovi Robert. Nato se obrne k vratom.

Toda še enkrat stopi nazaj.

»Nekaj sem pozabil povedati: Lora bo dobila dvanajst tisoč mark dote. Dvanajst tisoč!«

—:—

Robert se vrne v Vrtno ulico. Stara dva prosa, da bi ga pustila za nekaj minut samega z Loro.

S sklonjeno glavo stoji pred deklico in s tihim glasom pravi:

»Ne bodi več žalostna, Lora, vzela te bo. Pri njem sem bil. Jutri pride sem. Kmalu se vzameta. To bo storil — ker te ljubi. — Izprašal sem ga. O doti sem mu povedal šele nazadnje. Kmalu te bo vzela.«

Lora strmi vanj. Ne posveti se ji ob raz v solnčnem sijaju, nikako veselje ji ne zažari v oči.

»Lora, boš sedaj mirna in zadovoljna?«

Goreče ga pogleda, požira sapo, ne more spregovoriti.

Še enkrat ga pogleda, nato se skloni z glavo na mizo in joka bridko.

Mlado dete, si prišlo do spoznanja?

Robert stoji ganjen pred njo.

Nato jo poljubi rahlo na belo teme in odhiti.

18. poglavje.

S tisoč vej poje pomlad nove pesmi.

Potoki hite, veter hiti.

V teh dneh je človeku neprijetno doma. Rad se loči od njega kot od znanca, pri katerem je bil predolgo na obisku in katerega se je naveličal.

»Stražnik« na hribčku stoji še gol, pri nogah mu pa cveteta dve vijolici. »Stražnik« ju gleda ves dan kot siv vojak, ki gleda otroku v oči.

Mirno sme sanjati na predstraži. Gozdu, ki se razprostira za njim, ne grozi sedaj nič hudega. Tukaj sedi ptica na pisanih jajčkah, in utrip starega življenja se družu z utripom novih bitij. Vsak dan novo veselje, lova vrnitev, novo srečanje.

Ob vznožju »stražnika« sedi Robert Winter. Danes nima nič dela. Hartmann je odredil praznik za vso hišo.

Lora se moži.

Gottlieb in Kristina sta odšla v mesto. Razen teh dveh bodo pri poroki samo sorodniki ženinovi, ki so se zaradi dote kmalu pomirili.

Drug nihče. Zlasti on ne, dasi mu je pisala Lora enkrat, ženin pa trikrat. Lorino pismo je shranil.

Navsezgodaj so videli grd prizor: Bertold je hotel mater tepsti. Odkar je odšla Lora, je fant potuhnjen, uporen, često napol divji.

Potoki hite, oblaki hite, veter hiti.

Potok se blišči. Vrbe se ponašajo s srebrnimi mačicami. Modro nebo se svetlika v vodi.

In Lora je v mestu in se moži.

Robert se trdno nasloni na deblo.

Od daleč vidi, da prihajata Gottlieb in Kristina.

Zdaj je štiri popoldne. Poroka se je vršila zjutraj zgodaj. In še danes odpotujeta mlada zaročenca proč, ker se je dal Scholz prestaviti.

Robert vstane in stopa po griču navzdol.

Mirno jima gre naproti.

»Je poročena?«

»Da.«

»In odpotujeta še danes?«

»Da, Robert.«

»Tako je dobro — dobro, ker je končano.«

Nekaj korakov gredo po cesti, kar pravi Gottlieb:

Robert, mnogo ti ne moreva biti, čisto pa ne boš preziral najinega prijateljstva.«

»Ne. In zato ostanem tukaj. Zaradi tebe, Gottlieb, zaradi Vas, Kristina, in tudi zaradi gospoda Hartmanna.«

Obema poda roko in gredo skupaj domov.

V isti uri drdra vlak v svet. Mlada žena stoji pri oknu. In ko zagleda v daljavi zvonik v Teichavi, ki se zopet kmalu skriva, misli v težki bolesi na nekoga.

Potoki hite, oblaki hite, veter hiti.

Ves dan so letele urne ptice po zraku, ves dan so se zibala drevesa v gorkem vetru.

Ni ni hotelo počivati.

Rejeni konji na polju so skušali brez povelja uiti, krave so se vlekle na verigah.

Dr. Friedlieb je šel čez dan dvajsetkrat brez namena skozi vas.

Hübnerjev Peterček je skočil brez namena petdesetkrat čez jarek in pri naslednjem skoku si je zvinil nogo.

Scherwenkovka je odprla prostovoljno okno.

Pijanec zidar Winkler je spal skoraj stalno na prostem.

Gospodična Ivanka je stopila enkrat brez čepice pred vrata.

Debela vdova je pisala Steinerju zaljubljena pisma.

Steiner pa ni odgovoril, ker je postal otožen.

Ko je nekoč pol zvečer veselo pomladanski veter pred majhno pekarno in nagajivo pibal v dimnik do peči, kjer se je poigraval s kupčkom mizlega pepela, je korakal Steiner skozi cvetoči kras pomladi, odprl vrata pekarnice in zaklical v temo:

»Schulze, naredi luč!«

»L'amico — Steiner! Krasno! Jaz sem tudi že tukaj!«

(Dalje sledi.)

EKSPOZITURE:

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje
Brzobjavke: Trgovska Telefoni: 139. 146. 458

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani